

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . „ 2-20
za Nemčijo celoletno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejemati mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENECE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 „
za dvakrat . . . „ 15 „
za trikrat . . . „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oznanila, zahvale, osemnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 20 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vin.
Izreja vsak dan, izvenzemski ne-
dolge in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herz. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Stari spomini.

Žalostni dogodek v Sarajevu nas sponunja na slučaj, ki se je zgodil dne 29. maja 1868. leta v Srbiji. Tistega dne je padel srbski knez Obrenović. Umoril ga je Karagjorgjevič, ki je po atentatu pobegnil na ogrsko ozemlje. Na zahtevo srbskega regentstva je ogrska vlada zaprla princa Karagjorgjeviča, njegovega tajnika Trifkoviča in Filipa Stankoviča. Ti so ostali v zaporu dve leti, od junija 1868 do oktobra 1870, nakar se je začel proti njim redni proces v vseh instancah.

V prvi instanci so bili atentatorji oproščeni. To je izzvalo v Srbiji silen nemir in častniškega hrupa ni bilo ne konca ne kraja. Sodišče je utemeljevalo svojo sodbo »zaradi nedostajanja dokazov«. A to utemeljevanje ogrskega sodišča ni zaleгло v Srbiji. Tedanji avstrijski zastopnik v Beogradu, Kalay, je moral skoro obetati, da bodo obtoženci obsojeni v višji instanci, da se niso popolnoma raztrgale vse vezi med Avstrijo in Srbijo. Pomagalo pa ni vse nič; Srbija je ostala razžaljena, ne samo zaradi oprostitev, ampak še bolj zato, ker se ni ugodilo njeni želji, da se ji ali atentatorji izroče ali pa sodijo od Srbov po srbskem pravu. Na avstrijsko-ogrskih tleh! Tako so govorili Srbi 1. 1868.

Na oprostilno rzsodbo ogrskega sodišča — sodilo se je v Pešti — je odgovoril srbski vladni organ, da je z rzsodbo peštanskega sodišča Srbija toliko bolj užaljena, ker ni niti zahtevala, da naj Ogrska sodi Karadžordževića in njegove druge, niti so bili izročeni Srbiji. In »Jedinstvo« je pisalo: »Mogli ste narediti prvo (izročiti kriyce), ker obe državi krivce drugega drugemu izdajajo in uboj se ne sme prikrivati s politiko, ako nočete, da vam ne bomo opravičeno rekli: »Na vaši zemlji se nekažnjeno kujejo proti našemu miru zarote: smo-li z vami v miru ali v vojski?« In dalje pravi isti list: »Karagjorgjevič je moralno mrtev in od 1. 1868. naprej za nikogar več nevaren. Srbiji je vseeno, če živi na Ogrskem ali pa v Ameriki; ni pa Srbiji vseeno, če hoče Ogrska še nadalje biti ognjišče, kjer se kuhajo zarote proti miru in sreči Srbije.«

Tedanji regent Jovan Ristič pripominja na te besede v svoji diplomatski zgodovini Srbije: »Taka razmišljanja so izražala mnenje vseh zavestnih Srbov, zlasti vladnih krogov.«

Danes sodijo in govorijo v Srbiji drugače! Je pač že dolgo sem od leta 1868!

Isti Ristič piše nadalje (zvezek 3., str. 198—199): »Srbski vladni se je predbacivalo, zlasti od ogrskih Srbov, zakaj polaga na ta predmet (proces Karagjorgjevičev) toliko važnost. Mislilo se je, da ona to dela le z ozirom na vladajočo dinastijo in na dinastične interese. Toda vprašanja te vrste niso samo dinastičnega značaja; to so vprašanja, ki globoko posegajo v usodo narodov, ki se tikajo miru in svetovnega napredka. Ali ni torej dolžnost vsakega človeka, zlasti onih, ki so pozvani, da vodijo usodo svoje zemlje, da se brigajo za to, da odvrnejo od zemlje take škodljive pojave? Koliko važnost polagajo v vseh civilizovanih državah na izročanje krivcev, za kar obstoji cela vrsta lastnih mednarodnih pogodb! Kolikokrat so se že med državami vzdignila sporna vprašanja zaradi beguncev, katerih krivda zdaleka ni tako vplivala na usodo države! Smrt kneza Mihajla pa je bila katastrofa, ki bi bila mogla pretresti tudi mnogo močnejšo državo, kakor je Srbija; . . . ta dogodek je imel posledice, katerih ni doledati. V takem stanju stvari je srbska vlada vršila samo svojo dolžnost, če se je pobrigala za to, da se dogodki od 29. maja pod varstvom nekažnjivosti ne vrnejo več. Red je za Srbijo prva in življenjska potreba.«

Obnimo te besede na slučaj v Sarajevu. Ponavljamo: »V takem stanju stvari vrši avstrijska vlada samo svojo dolžnost, če se pobriga za to, da se dogodki od 28. junija pod varstvom nekažnjivosti ne povrnejo več. Red je za Avstrijo in Bosno prva in življenjska potreba.«

Protislovenske demonstracije v Celovcu.

Koroško nemškutarstvo je strašno razburjeno. Kaj se je zgodilo? Na celovškem kolodvoru se zadnji čas dobe vojni listki baje tudi na slovensko zahtevo. Koroška nemškutarija je vsled tega sklicala sinoči protestne shode proti »poslovenjevanju Koroške« v Celovcu, v Beljaku in št. Vidu. V Beljaku, ki živi večinoma od slovenskih grošev, je kričal proti Slovenem deželni poslanec dr. Angerer. Št. Vid je pa pred Slovenci branil urednik Lackner iz Celovca. V Celovcu je prišlo na »bojni shod« do 1000 nemškutarjev, med njimi je bila seveda odlično zastopana proslula sodrğa, pripravljena za pogrom proti Slovincem. Celovski župan dr. Metnitz, občinski svetniki dr. Pfanzl, Keusch-

nigg in Dworschagg so v svojih govorih hujskali zoper Slovence in sklenili sledečo resolucijo:

»Shod resno protestira proti drznemu vznemirjanju Koroške vsled vojska na Balkanu potom naseljenih jugoslovanskih ljudskih hujskačev in proti njihovim voditeljem na Kranjskem. Shod izraža tudi svojo veliko nevoljo, ker dunajski osrednji uradi ne polagajo nobene važnosti na to, da se vzdrže preizkušene in udomačene naprave na Koroškem, nasprotno se podpirajo nečuvno postopanje večinoma tujih hujskačev s tajnimi odloki, kakor se je to zgodilo z zadnjim odredbenim skandalom na celovškem glavnem kolodvoru. Shod najostreje graja tiste železniške organe radi njih nenemškega, zahrbtnega postopanja, ki uvajajo poslovenjenje železničarstva na Koroškem in zahteva kategorično, da se preklicke tajno naročilo, ki mora postaviti jezikovne razmere na Koroškem na glavo.«

Koroški Nemci in Nemcem prijazni Slovenci napovedujejo vladi in grofu Stürgku najbrezobzirnejši boj v znamenju nemške skupnosti. Če ta vlada z državi zvestimi koroškimi Nemci na tak način postopa in če višje ceni poredne zahteve nekaterih jugoslovanskih agitatorjev kakor soglasno željo in voljo pretežne večine Nemcev in »slovenskega« prebivalstva kronovine, ki je uradnega poslovenjevanja do grla sita, bo naletela povsod na najodločnejši odpor. Shod naroča celovškemu županu in poslancema Dobernigu in Lemischu, naj nastopita pri min. predsedniku in pri notranjem ministru proti tej brevi manu izdani prejudicielni odredbi in naj jasno in odločno vladi naznanita, da bodo Koroški od nemških poslancev zahtevali najhujšo obstrukcijo.

Z divjimi »Heil«-klici je nemškutarska celovška sodrğa sprejela to resolucijo, nakar je zapela še veleizdajniško »Die Wacht am Rhein«; nato so oficijelni shod zaključili in ga na ulici nadaljevali, dasi je predsednik dr. Bruggner do skrajnosti nahujškan mob prosil, naj ne demonstira na cesti. Sodrğa je marširala pred stanovanje našega voditelja dr. Brejca, kjer je zvižgala in divje tulila. Demonstranti so tudi pred »Ljubljansko kreditno banko« in pred »Družbo sv. Mohorja« razsajali. Ob 11. uri ponoči je sodrğa še po Celovcu divjala.

DELNA MOBILIZACIJA V ITALIJI.

Italijanska vlada je poklicala pod orožje rezerviste letnika 1891. Poklicani se morajo javiti pri svojih polkih v teku treh dni. Po deželi so nabiti zeleni lepaki, kakor za slučaj splošne mobilizacije. Ta

odredba vzbuja tem večje začudenje, ker je »Agenzia Italiana« še pred tremi dnevi razglasila, da so vse vesti o mobilizaciji neutemeljene. Vladna »Tribuna« utemeljuje to mobilizacijo sledeče: »Potrebno je, da imamo mir na znotraj in da se čutimo močnejše z ozirom na nerazveseljiv mednarodni položaj.«

Dalje piše omenjeni list: »Ta poziv je važnejši kakor so bili prejšnji pozivi za aktivno službo v zadnjih mesecih in ki jih je s tem pozivom kraljev dekret prekalil. Dočim so bili prejšnji pozivi na orožne vaje določeni za gotovo dobo, je sedanji poziv mobilizacijski ukaz. Marsikdo je vpraševal, kak poseben namen ima ta poziv pod orožje, toda mislimo, da se ne motimo, ako izjavimo, da kakega določene razloga ne more biti. Smatrati je treba samo kot modro previdnost vlade, da ima popolnjenje navadne kadre v trenotku, ko nam je potreben največji mir na znotraj, da nam bo možno mirno pričakovati dogodke mednarodne politike, in to posebno na vzhodu.«

V zvezi s to mobilizacijo so tudi velike izpremembe v italijanskem generalnem štabu. General Frugoni je bil imenovan za poveljnika armade, ki bi morala nastopati v slučaju vojne.

TUDI ANGLIJA MOBILIZIRA?

Angleški kralj Jurij se poda 18. t. m. v Portsmouth, kjer ostane tri dni. O tej priliki bo kralj pregledal največje tam združene vojne ladje angleške mornarice. V Portsmouthu se zbere te dni preko 200 vojnih ladij. Kakor poročajo iz Londona, se tu ne gre za kako navadno pomorsko paradno, temveč za poizkus mobilizacije in koncentracije glavnih eskader Angleške. Ta ogromna eskadra se zasidra v 12 vrstah med Portsmouthom in otokom Wight in bo obsegala 24 dreadnoughtov in nad-dreadnoughtov, 18 oklopnih križark, sedem zaščitnih križark, 24 poizvedovalnih ladij, 78 torpednih lovcov, razne ladje za polaganje min in več pomožnih ladij. Sodelovali bodo tudi hidroplani in dva vodilna zrakoplova. Poleg te v Portsmouthu koncentrirane flote bo v raznih angleških pristaniščih 200 drugih vojnih ladij, večinoma torpednih lovcov, torpedovk, podmorskih čolnov in ladij rezervne eskadre. V ta namen bo poklicanih v aktivno službo za 28 dni 14.000 rezervistov.

Vznemirljiva poročila iz Beograda.

Naš korespondenčni urad poroča: Dne 12. t. m. se je razširila med člani avstro-ogrsko kolonije v Beogradu govorica, da se nameravajo s srbske

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.
(Dalje.)

Ko je plegla prva bol, je pričel pripovedovati Pribignjev natančneje. O groznih požarih je pravil, ki so se videli po vsem okrožju. Ob Zilji, ob srednji Dravi so gorela selišča, in kri je tekla v potokih. Pasjeglaveci so požgali in pomorili vse, kar jim je prišlo pod roke.

Borut se je vzdramil iz svoje bolesti. Prirnil se je do Pribignjeva in je vprašal hlastno: »Ali so požgali tudi Bistrico? Ali ste videli Velimira?«

Pribignjev je prikimal. »Bržkone so požgali tudi Bistrico. Saj od tam so se privabili prvi roji pasjeglavcev. Videl sem Velimira in njegovega sina. Pri Volčanu sta bila. A zdaj ležita kraj Brnice v mlaki krvi. Vsa Volčanova vojska leži tam.«

Borut je prebledel. Stresel se je in je vzdihnil bolestno. »Kriste, pomiluj!« — Glej, padel je Velimir, padel je njegov pobratim Gojmir. In njegova posestrima Slavica plaka za očetom in bratom. V samotnem selu plaka z materjo in tolažbe ni v njeno srce. Morda pa je ni

več na svetu? Morda so jo odvedli s sabo divji pasjeglaveci? Kaj ni rekel Pribignjev, da so požgali Obri Bistrico?

Borutu so se naježili lasje, in začel je v svojem strahu. Ozrl se je po navzočih, kakor bi ne vedel, kje da se nahaja. A potem je vzkričnil, da so pogledali vsi začudeno nanj, in je zbežal iz sobe. Zunaj je naglo osedlal svojega obrskega vranca. Skočil je nanj in se je podil potem naglo ob Savi proti korenskemu jezeru.

»Hiti, vranec!« je govoril konju in ga je vzpodbadał. »Hiti, ker trenutki so dragoceni . . . Kriste, smiluj se in ne dopusti tega . . .«

Goščava je kar ginila okrog njega. Naenkrat je stal kraj jezera. Skočil je s konja in je dirjal navkreber. Hrčajoč je stopal konj za njim. Borutu se je zdela že cela večnost, preden je dospel do vrha korenskega prelaza. Tam je obstal in je pogledal doli na Gorotan. Zeleno polje se je razgrnilo pred njim, kopajoče se v solčnih žarkih. In sredi tega zelenja je mirovalo tupatam nekaj rujavega, podobnega kopici požgane trave. Borut se je stresnil, ko je zagledal tista rjavkasta mesta. Saj je vedel, da so to selišča, ki so jih upepelili divji Obri. Pogled mu je hitel dalje, da bi uzrl selo Brnico. Toda videl je samo črnkasto pogorišče, iz katerega se je še

dvigal droben dim, podoben megli, ki se dviga pomladi zarano z zorane njive. Tam sredi polja se je svetlikala Drava. Poije samo pa je bilo začrnelo, in Borutu se je zdelo, da vidi postave, ki se premikajo počasi semintja.

»Tam leži Gojmir, tam je padel v junaškem boju,« je pomislil Borut in je snel čepico z glave. »Z očetom je padel kot Sloven. Smiluj se jih, Kriste!«

In Boruta je navdala silna bol, ko je gledal z rosnimi očmi na zemljo, ki je bila pred nekaj dnevi še svobodna. A zdaj leži tam in ječi v težkih okovih pasjeglavcev. Bog ve, kdaj se dvigne spet mogočna in močna, kakor je bila prej? Mogoče nikoli več, ker so jo poptepali sovragi in so pobili najmočnejše borce. Ležala bo tako na veke, in samo grobovi bodo govorili strašne, neme besede . . .

Borut je sklonil glavo na prsi. Nič več ni mogel gledati na opustošeno zemljo. Glej, lani je obkrožala ves ta svet velika slava. Zaklete slovenske sovraže so bili pobili do zadnjega. Kako so bili močni takrat Slovenci! A zdaj! . . . Opustošena zemlja leži pred njim, napojena s krvjo junakov, ki so branili svoj dom in svojo pravdo.

Borut je zakril obraz z rokami in je zaječal. Tedaj pa je zarezgetal za njim konj in se ga je dotaknil z mrzlimi noz-

drvmi. Borut se je zgenil. Hipoma se je zavedel, zakaj je odšel od doma. Z roko je šinil preko čela in se je spustil po pobočju navzdol. Ko je dospel v dolino, se je vrgel na konja in ga je vzpodbodel. Dirjal je preko širnih travnikov tja doli proti Dravi. Mrtvi so bili travniki. Le tuintam je zagledal v daljavi tropo ovac ali goveda, ki so se pasla brezpastirjev po prosti planjavi. Blizal se je že seliščem, toda umaknil se jim je. Zaječal je v goščavo, ki se je širila onkraj travnikov. Hipoma je spoznal to stezo, in bridkost mu je legla na dušo. Glej, tu se je plazil lani z Volčanom, da pokaže Slovenom tabor pasjeglavcev. Glej, tam gori je stal stražnik, katerega je ustrelil s svojo puščico. — In Borut je pogledal konja in se je spustil v ravnino. Se je ležalo tam polno strtega orožja, starih šotorov, in gomile so molčale nemo kroginkrog . . . Boruta je obšla tiha groza. Pokrižal se je in je zdriral preko planjave. Pogledal je konja v drveče Dravine valove in je priplaval na drugi breg. Konj se je otrešal tam vodnih kapljic in je prihal na glas. A Borut ga je vzpodbodel in je dirjal skozi goščavo, onkraj katere je stalo selo Bistrica. Srce mu je utripalo na glas. Glejte, zdajle neha goščava, zdajle se odpre ravnina, in zasmeje se mu belo selo. Gojmirova mati mu pride na-

strani napadi na Avstrije in Ogrce, ki bivajo v Beogradu. Veliko Avstrijcev in Ogrcev je zato poslalo svoje rodbine v Zemun; 40 žena in otrok je pa iskalo zavetišče v avstro-ogrskem poslaništvu in v konzulatu, kjer so jih prenočili. Ker se je avstro-ogrskemu poslaništvu poročalo, da se namerava napasti poslaništvo, je naš poslanik baron Giesl o teh govoricah obvestil srbskega ministrskega predsednika Pašiča, ki je o tem konferiral takoj z notranjim ministrom Protičem, ki je beograjskemu prefektu ukazal, naj varnostne odredbe pri poslaništvu pomnoži. Še zvečer so pomnožili policijske straže pred poslaništvom. Noč je bila popolnoma mirna. Pred poslaništvom se niso zbirali ljudje in noben avstro-ogrski podanik ni bil nadlegovan. Beograjska mestna prefektura sodi, da je šlo za slepo paniko, ki jo je povzročila razburljiva pisava beograjskega časopisja.

Budimpeštanski listi pa poročajo: Sin poslanika barona Giesla, ki je tudi pobegnil v Zemun, je časnikarjem pripovedoval: Slovo od mojega očeta je bilo strašno. Oče mi je ukazal, da moramo s prvim vlakom odpotovati in mi ni dopustil, da bi bil svoje stvari spravil v kovčeg. Oče je bil navidezno miren in je naglašal, da ni nič resnega, a svojega razburjenja ni mogel skriti. Po njegovem obnašanju sem spoznal, da se pripravljajo zelo usodni dogodki in da se boji za moje življenje. »Pojdi z menoj! Reši svoje življenje!« sem ga s povzdignjenimi rokami prosil. »Ne grem,« mi je odgovoril. »Dokler biva tu še en naš podanik, ostanem. Naj se zgodi karkoli, pojdi v Zemun, zaupaj v Boga in počakaj, da pošljem po te ali da pridem za teboj.«

Nadalje se zasebno poroča iz Zemun: Vladni svetnik dr. Vukotič, načelnik zemunske obmejne policije, je izjavil: Po mojih informacijah je položaj zelo resen. Informiran sem, da so nameravali v Beogradu poklati 600 ogrskih podanikov. Že popoldne sem s šifrirano brzojavko o tem zunanje ministrstvo in deželno vlado v Zagrebu obvestil in vse za varstvo naših podanikov odredil. V Zemunu je popolno oblegovalno stanje. Mesto je vojaško zasedeno, po mestu krožijo trajno patrulje, trije bataljoni 68. pešpolka in en eskadron 10. huzarskega polka je pripravljen za vsak slučaj.

»Pester Lloyd« objavlja sledečo brzojavko iz Zemun: Zemunski policijski načelnik dr. Vukotič je bil obveščen, da sta odpotovala iz Kragujevca v Beograd dva ruska anarhista, da izvedeta krvno osveto na poslaniku Gieslu radi Hartwigove smrti. Baje sta bila z bombami oborožena. O tem je bil baron Giesl 13. t. m. obveščen in se mu je svetovalo, naj zapusti poslaniško palačo, ker bi bila lahko razstreljena. Poslanik je izjavil, da palače ne zapusti in da hoče na svojem mestu vztrajati. Tudi bolgarsko poslaništvo so vojaki in orožniki zastražili, dasi je bilo v Beogradu popolnoma mirno.

»Esti Ujs z a g« poroča iz Beograda: Avstro-ogrski poslanik baron Giesl

je člane avstro-ogrške kolonije opozoril, naj se radi varnosti podajo v Zemun. Med Avstrijci in Ogri je zato nastala panika. Zvečer ob 7. uri so se odpeljali dostojanstveniki z ladjo v Zemun, drugi so se pa podali v poslaniško palačo. V Zemun se je odpeljal tudi poslaniški tajnik Ferdinand Jovanović s svojo ženo in s svojim očetom, nemški poslaniški tajnik Oton baron Biegeleben s svojo rodbino, tajnik Baranovics, ravnatelj poslaniških pomožnih uradov Jožef Tieffenbach in žena našega beograjskega konzula z otroci in s posli. Baron Giesl je poslal v Zemun tudi svojega sina, ki ga je v nedeljo obiskal.

Zasebno se poroča iz Beograda: Panika v avstro-ogrski koloniji je nastala 12. t. m. zvečer. Srbsko občinstvo o njej ni ničesar izvedelo, le dva lista: »Politika« in »Tribuna«, sta poročala, da je avstro-ogrsko poslaništvo s policijo močnejše kakor navadno zastraženo. Panika se smatra le kot slep strah, ki ostane brez vsakih posledic.

Zavod za pospeševanje obrti.

Plenarna kuratorijeva seja zavoda za pospeševanje obrti se je vršila včeraj dopoldne v mestni zborovalnici v prisotnosti ministerijalnega svetnika W. Haasa kot zastopnika ministrstva, nadalje vladnih svetnikov Kulavisa in J. Šubica ter raznih drugih zastopnikov in članov kuratorija.

Takoj ob otvoritvi seje se je spomnil kuratorijev predsednik Ivan Kregar prebridkega udarca, ki je zadel našo monarhijo, in se je sklenila sožalna udanostna izjava, ki se je poslala predsedstvu deželne vlade.

Nadalje je poročal predsednik:

Kuratorij je imel od zadnje plenarne seje dve seji izvrševalnega odbora, v katerih je reševal tekoče zavodove zadeve, določil različne prireditve tečajev, o katerih bo itak ravnatelj podrobnejše poročal.

Po nasvetu dopisujočega člana g. Babiča je preiskal ravnatelj možnost razvoja glavninarske obrti v Skofji Loki ter se v tej zadevi tudi posvetoval s strokovnim referentom dunajskega obrtno-pospeševalnega urada. Glavninarsko je v tem kraju v rokah samo treh založnikov, ki imajo nastavljene delavce. Ta obrt bi se pač dala razviti z nabavo boljših strojev, s katerimi bi bilo mogoče izdelati popolnejše izdelke. Za tako nabavo bi pa bilo treba precej kapitala, veljalo bi tudi nekaj, da bi se dosegel za te izdelke boljši denarni trg. Po informacijah glavninarjev se pa v sedanjih razmerah naravnost zahteva samo ceno blago ne glede na kvaliteto tako, da tudi od te strani ni pričakovati posebnega uspeha.

Delavci v tej obrti so razmeroma slabo plačani in vse kaže na to, da se bode težko vzdržalo brez tovarniško pravilne tehnične opreme in dobrega komercijalnega vodstva.

Na to polje posezati pa bi pomenilo za zavod že prekoračenje njegovega delokroga.

V kratkem se bo pričel tiskati od komisarija dr. Senekoviča sestavljeni obrtni zbornik z dodatkom ing. Remca o obrtnem pospeševanju.

Ravnatko pripravljajo zavod v zmišlu naročila deželnega odbora, s katerim se je zavodu poverila naloga publiciranja obrtne literature, nekaj drugih manjših knjižic. Pripravljena ima v konceptu navodila za pomočniške izkušnje, ki jih je sestavil na povabilo ravnatelja profesor državne obrtne šole H. Podkrajšek, g. zadružni instruktor Steška pa sestavlja manjšo brošuro z navodili o vlogah za dovolitev obrtnih obratovališč.

Kuratorij pripravlja tudi v svoji pisarni oddelke za obratno posredovalnico.

Zelo važno ustanovitev pripravljajo zavod za deželno strojno dobavno zadrugo za obrtnike, ki bo še letos začela poslovati. Na to se opozarjajo posebno gg. člani kuratorija z dežele, ki naj bi ob priložnosti opozarjali obrtnike na ugodnosti, ki jih bodo lahko deležni potom te zadruge.

Omeniti je tudi naša pletarska obrt, ki je v sedanjih nezanesljivih trgovskih razmerah precej trpela, ter so bile tudi vzrok, da ni kazalo zavodu s preveliko vneto delovati na kako večjo trgovsko organizacijo. S tem, da je prevzela občina v Radovljici v svojo upravo dosežanje posle tamošnjega pletarskega odbora, je epa vsaj v tem slučaju zaznamovati korak naprej. Zeleti pa bi bilo, da bi se ravno v takih slučajih dosledno postopalo sporazumno z zavodom za pospeševanje obrti.

Izmed obrtnih prireditev, katerih se zavod udeležuje s svojim delom, je omeniti še obrtna razstava v Radovljici,

ki bo otvorjena 26. t. m. in v kateri bodo zastopani pred vsem izdelki radovljiškega okraja ter bo razstavljenih tudi nekaj strojev, ki se rabijo v raznih obrtih.

Istotako se vršita dve vajeniški razstavi, in sicer ena v Kočevju, ki je bila v nedeljo 12. t. m. otvorjena, in v Postojni, ki bo otvorjena v nedeljo dne 19. t. m.

Sporočati mi je nadalje, da je ministrstvo prevzelo ravnatelja ing. V. Remca v definitivno službo VIII. činovnega razreda in mu podelilo naslov nadkomisarja.

V nadaljnjem poročilu je omenjal ureditve službenega razmerja ostalih uslužbencev ter obisk razstave v Kolonu in Bernu. Izvolil se je odsek za sestavo službenih navodil. Odboril se je po poročilu overovateljev zapisnik zadnje plenarne seje. Ravnatelj ing. V. Remec je poročal o prireditvah tečajev. Zavod je priredil od 4. maja do 16. maja tečaj za strokovna popravila in avtogensko varjenje na obrtni šoli v Ljubljani. Sedaj se vrši tečaj za knjigovodstvo v Ljubljani, tečaj za krojače v Kranju, tečaj za čevljarje v Zireh. Dne 3. avgusta se bode otvorila tečaja za krojače in krojačice v Ljubljani, dne 10. avgusta tečaj za čevljarje v Kranju, 20. avgusta tečaj za damsko friziranje in lasničarje v Ljubljani. Pripravljajo se nadalje še knjigovodski tečaji na raznih krajih po deželi in nekaj strokovnih tečajev.

V naslednjem je poročal o poslovanju in stanju obrtno-produktivnih zadrug na podlagi računskih zaključkov za leto 1913. Omenil je posebno sodarsko v Česnjici. Žebljarsko zadrugo v Kropi, čevljarsko zadrugo v Zireh in slavninarsko zadrugo v Mengšu. Poudarja potrebo domačih, zmognih potnikov za domača podjetja, za kojih naraščaj bi skrbele posebno trgovske šole. Omenjal je potrebe ustanovitve nekaterih drugih produktivnih zadrug ter posebno še akcijo, ki jo je zavod začel za povzdigo lončarstva v Mlaki in okolici. Izvedli so se obširni poizkusi s tamošnjo glino po strokovnjakih in sezidala se bo na stroške dežele in države primerena lončarska peč.

Ministrski svetnik Haas je pozdravil ustanovitev strojne zadruge, ki je velikega pomena za opremo obrtnikov s stroji, njeno poslovanje pa se mora vršiti ves čas v tesnem stiku z zavodom in pod njegovim vodstvom. Umesten je posebno tudi sklep, da se bo le v izjemnih slučajih oziralo pri nakupu na tuje trdke. Poudarjal je tudi hvalevredno delovanje zavodov s prireditvami tečajev, ki jih tudi ministrstvo vedno izdatno podpira. Glede ureditve obrtne posredovalnice je priporočal, naj stopi zavod v zvezo z deželno obrtno posredovalno komisijo v Lincu, ki ima vzorno urejeno tako posredovalnico.

Rešile so se nato razne prošnje. Odklonil se je pristop k avstrijskemu acetilenskem društvu. — Eng. Franchetti se je spodtkal nad izbero voditeljev za tečaje, kar pa je bilo po pojasnilih predsednika in ravnatelja popolnoma neutemeljeno, ker preskrbi zavod v vsakem slučaju najboljšo moči, ki jih je v danih razmerah sploh mogoče dobiti. Na predlog A. Rojine se je sklenilo intervenirati pri ravnateljstvu južnih železnic, da se bodo oddala pri zgradbi kolodvora v Ljubljani vsa dela le domačim obrtnikom. Za predlog so se zavzemali člani kuratorija Ronko in F. Stare, ki je osvetlil postopanje železnic iz lastne skušnje.

Predsednik je nato zaključil sejo z zahvalo vsem navzočim ob četrt na 1. uro popoldne.

Po umoru prestolonaslednika.

Plemstvo počasti spomin Franc Ferdinandov.

V kratkem se sestane odbor plemenitašev, ki si je stavil za nalogo med plemstvom izvesti akcijo, da se dostojno počasti spomin na rajnega prestolonaslednika in na vojvodinjo Hohenberg.

O Berchtoldovi avdienci

pri cesarju poroča »Information«: Zunanji minister grof Berchtold je že v Išli cesarju poročal o sklepih skupnega ministrskega sveta. Predloge, ki merijo na to, da se izsledi in zasleduje državni nevarna srbska propaganda, cesar gotovo potrdi. Z interesom se bodo zasledovale tozadevne administrativne operacije bosenske vlade. Brezdvomno se pa akcija ne omeji zgolj na Bosno in Hercegovino, marveč se tudi potrebo ukrene na Dunaju, v Pragi, Gradcu in Zagrebu in se takoj izvede ostro nadzorovanje dunajskega, praškega, graškega in zagrebskega vseučilišča. Kar se pa tiče demarše v Beogradu, je to težavna stvar, ki bi imela lahko dale-

kosežne posledice in za zdaj izostane. Dosedanja preiskava ni dognala takih jasnih okoliščin, ki bi tvorile temelj za resno diplomatično intervencijo, a kljub temu naj o resnosti položaja nihče ne dvomi. Tako na Dunaju kakor v Berlinu soglasno sodijo, da mora v kratkem iz monarhije izginiti velesrbski strah. Poizkusili bodo to predvsem doseči mirno z reorganizacijo notranje uprave. Od Srbije je zelo odvisno, če se to posreči in če Srbija svojo eksistenco, svojo samostojnost in mir cení, nas bo pri tem podpirala. Monarhija bo nastopala hitro in brezobzirno. — O smrti Hartwiga poroča »Information«: Baron Giesl je takoj, ko se je vrnil z Dunaja govoril s Harwigom o predpreiskavi v Sarajevu jasno in ga je opozoril, da je bila naša vlada zelo natančno o delovanju tistih osebnosti poučena, ki so imeli niti vseh napadalnih načrtov v rokah. Razgovor, ki je bil zelo prijazen, a decidan, je na Hartwiga, ki si je bil morebiti svoje krivde svest, tako uničevalno učinkoval, da ga je v razburjenju, imel je namreč srčno napako, začela srčna kap. Trdi se tudi, da so bili na carjevem dvoru o fakhih informirani in da so Hartwigovo nasilno politiko najstrožje obsojali.

Strah pred bombami v Beogradu.

Naš uradni brzojav poroča: Ker se je zadnje dni govorilo, da se pripravljajo 12. t. m. atentat na srbskega prestolonaslednika Aleksandra, je policija odredila stroge varnostne odredbe. Ceste, ki jih ni stražilo vojaštvo, so stražili orožniki. Ljudje so smeli le na gotovih točkah čez ceste. Prestolonaslednikovo kočijo je spremljala eskorta častnikov na konjih.

Protiaustrijski bojkot.

»Balkan« objavlja zopet poziv na bojkot proti »Donavski paroplovni družbi«. — »Politika« naglašja, da Avstro-Ogrska najbrže ne bo z demaršo v Beogradu nastopila. »Balkan« poroča, da pride srbski dunajski poslanik Jovanović bodoči teden v Beograd, da poroča o položaju.

Dimović proti »Hrvatskemu Dnevniku«.

Predsednik bosensko-hercegovskega sabora dr. Dimović se je pri deželni vladi pritožil proti pisavi »Hrvatskega Dnevnika«. »Hrvatski Dnevnik« so 1. t. m. zaplenili.

Monarhija in Srbija.

Krogi, ki so v tesnem stiku z ogrsko vlado, trde, da bo naša diplomacija, ko se preiskava v Sarajevu konča, z vsilo nastopila za to, da se razmerje naše monarhije nasproti Srbiji trajno pojasni. Srbija ne sme več računati, kakor do zdaj, da bo našo monarhijo z izjavami, ki ničesar ne pomenijo, odpravila. Ustvariti se morajo brezpogojno garancije, da se hujskanje v Srbiji proti monarhiji konča in da ne bodo več iz Srbije vun v Bosni in Hercegovini ruvali.

Preiskava proti napadalcem v Sarajevu.

O priskavi proti napadalcem v Sarajevu poročajo, da je v glavnem zbran ves material, ker so glavni zarotniki v zaporu in so ti vse priznali. Gre le še za sokrivce, odnosno za one, ki so vedeli za načrt, a ga niso naznanili oblastem, temveč so celo pomagali zarotnikom. Preiskava se je zato raztegnila tudi na ostalo Bosno, ker so dognali da so mnogi vedeli za zaroto. Med drugimi so zapli sledeče osebe: Božidar Krunic, dijak iz Stora; Lazar Gjukić, gimnazijec 7. razreda iz Ključa; Kosić in Grgurević iz Zenice; Jovo Giga, pisar pri okrajnem sodišču v Mostaru; Božo Čupina, železniški čuvaj iz Mostara; Ilija Tokolji, mehanik iz Mostara; Dušan Marjanović, fotograf v Mostaru; Rade Cabaković, tipograf in prijatelj Čabrinovičev iz Mostara; Branko Zagorac, dijak trgovske akademije iz Banjaluke; Vuko Jakšić, krojač iz Doboja; Miroslav Jerković iz Trebinja in Tanasije Jorgić iz Broda. Zapli so tudi brata atentatorja Čabrinoviča, medicina Branka Čabrinoviča v Gradcu, ki je prišel na počitnice v Bos. Dubico. Oddali so ga sarajevskemu okrožnemu sodišču. Sodijo, da je bil direktno zapleten v zaroto. Petorico zgoraj omenjenih aretovancev v Mostaru sumijo, da so bili o stvari dobro poučeni. Trdijo, da je Princip hotel izvršiti svoj zločin že v Mostaru, a se mu ni posrečilo. Z omenjeno petorico je v Mostaru občeval, z njo veseljačil in pri posameznikih prenočeval. Iz vsega se lahko sklepa, da je bila zarota razpredena po vsej deželi, da je bila dobro organizirana in pripravljena že dalje časa.

Kaj pravi aretirani Popović?

Aretiranega zarotnika Cvetko Popovića, ki so ga prijeli v Zemun, so prepeklili v Sarajevo. Bil je silno ogorčen, ko je čul, da so aretiranci vse izdali. V jezi je tedaj izjavil: »Pustite me, da se umorim, in ker so to take kukavice, vam hočem vse natanko povedati, a zlasti to, kdo nas je poslal v Beograd, da prejmemo bombe

proti, in tudi Slavica se mu približa, pa ga vpraša po bratu Gojmiru.

Gozd se je končal in Borut je obstal na parobu. Obraz mu je prebledel in iz grla se mu je izvil prestrašen, glasen krik. Prijel se je za glavo in je gledal s široko odprtimi očmi v dolinico. Glej, kjer se je svetilo belo selo, tam štrle samo ožgane razvaline. Poteptano je polje, poteptane širne, plodovite njive. Smrt in groza počivata na veseli dolini, in niti najslabši glas ne prekine za trenutek te grozne, mrtve tišine.

Borut je odrevenel. Oči so mu iskale onega doma, ki ga je vzprejel jeseni tako gostoljubno pod svojo streho. A zaman. Videl je samo ožgano tramovje, ki je ležalo sredi polja, poteptanega od obrskih kopit. Lasje so se mu zježili in srce mu je skoro onemelo.

»Krisite, Krisite, smiluj se!« je ječal in je hotel pognati konja naprej. Toda ni se mogel geniti. Kakor prikovan je sedel na konju in je gledal s široko odprtimi očmi na strašne razvaline... Naposled ga je vendar minila otrplost in je pognal konja naprej.

»Posestrima Slavica!... Mati Mladenca!« je zakričal s hripavim glasom. A odgovoril mu je samo jek, ki je odmeval grozno sredi mrtvih razvalin. In Borut je dirjal dalje. Konj je skakal preko črnega tramovja, med belim pepelom, da se je dvigal oblak prahu za njim. Že je dospel do mesta, kjer se je dvigal nekdanj Velimirjev dom. Borut je skočil s konja in je obstal pred kupom pepela in debelih brun, ki so bila napol ožgana.

»Mladena! Slavica!« je zaklical obupno.

(Dalje)

in da se vadimo v ravnanju z njimi. Po-
povič je zaprt v vojaški jetnišnici.

Pokojni prestolonaslednik in Jugoslovani.
»Sovremenoje Slovo« predbaciva
srbofilskega časopisja, da zamlčuje
vzajemni razlog. Venomer trdi to časopisje,
da je bil Franc Ferdinand sovražnik Slo-
vanov. Toda on je ravno hotel združiti
Jugoslovane in jim zagotoviti isto stališče,
na kakršnem so sedaj Madžari. Že njegova
poroka s češko grofico ga je približala
Slovanom. Neprijaznost Madžarov proti
njegovi osebi dokazuje le njegove simpa-
tije za Hrvate. Franc Ferdinand je hotel
za dvoedino monarhijo pridobiti še tretji
jugoslovanski element. Srbi pa, kar pri-
znava tudi »Golos Moskvy« in »Novoje
Vremja«, so hoteli svoje velikosrbske na-
črte uresničiti in so v svoje kombinacije
zapletli tudi Bosno, Dalmacijo in Hrvat-
sko. V Sarajevu je došlo do konflikta med
tema dvema tendencama. Potem pa ima
avstrijsko časopisje tudi popolnoma prav,
ako opozarja na nevarnost velikosrbske
propagande za monarhijo. Ako bi Avstrija
hotela rešiti slovansko vprašanje v čim
širšem okviru svobode, bi bil to udarec
za velikosrbsko idejo, in s tem bi bili v
Belgradu in tudi kje drugje občutno pri-
zadeti. In gotovo je, da se bo diplomacija
zelo trudila, da bo rešitev avstrijsko-
srbskega vprašanja, kakršno si je mislil
Franc Ferdinand, zadela na težkoče.

Razmerje med Avstro-Ogrsko in Srbijo.
Rimska »Tribuna« priobčuje brzo-
javko iz Carigrada, da je tamošnji srbski
poslanik Milan Gjorgjevič izjavil o stali-
šču Srbije napram eventualnim zahtevam
Avstro-Ogrske sledeče: Menim, da bo
odgovor srbske vlade odklonilen, ako bo
Avstro-Ogrska predložila v Belgradu no-
to, ki zahteva odredb proti velikosrbski
propagandi, kajti srbska ustava jamči zbo-
rovalno svobodo in bi javno mnenje v
Srbiji ne trpelo, da bi vlada kršila to
pravo, zlasti še, ako se to zahteva v ino-
zemstvu. Javno mnenje v Srbiji je proti
avstro-ogrskim oblastem zelo razburjeno.
Atentat v Sarajevu je srbskim interesom
mnogo škodoval in se od vseh strani zelo
obžaluje. Izgredi proti Srbom v Sarajevu
so celokupno javno mnenje Slovanov od
Adrije do Peterburga nagnili na stran
Srbov (?). Pred mesecem je riskiral mini-
strski predsednik Pašić svojo popular-
nost v Srbiji, ko je povodom sklepanja o
orientski železnici dovolil Avstro-Ogrski
celo vrsto koncesij. Avstro-Ogrska nam to
sedaj plačuje (!), ko nas na nepravilen
način napada. Avstro-Ogrska pa se lahko
zelo vračuna. Srbija je sicer miroljubna,
ako pa hoče Avstro-Ogrska povzročiti
kak spor, se ji bo Srbija odločno postavila
nasproti. Če bo Avstro-Ogrska koncen-
trirala svoje čete ob srbski meji, bo
Srbija istotako ukrenila vojaške odredbe
ob meji.

Nesramnost srbskega časopisja.

Belgrajske »Novosti« naznanjajo v
tvođniku neko prerokovanje, da bo
Avstro-Ogrska propadla v letu 1917. —
»Politika« prinaša tako nesramne napade
na člane naše vladarske rodbine, da jih ni
mogoče priobčiti. — »Štampa« napada
sarajevskega župana Fehima Čurčića, ki
je pozival »katoliško in mohamedansko
fakinažo v Sarajevu na ropanje in pobi-
janje Srbov« ter mu obeta, da se mu bo
ta zločin strašno maščeval. Nič ni večno,
pa tudi Avstro-Ogrska ne bo večno ostala
v Bosni in Hercegovini. Ni daleč čas, ko
bodo Srbi obšli Ivanplanino na Trebeviču.
Tedaj bo plačal Čurčić in vsi, ki so ga
poslušali. Ničesar in nihče, pa tudi beg ga
ne bo rešil zaslužene kazni.

Kje so našli šesto bombo?

Iz Sarajeva poročajo, da so našli šesto
bombo 9. t. m. v glavnem parku nasproti
vlade. Opazili so jo trije mohamedanci, ki
so se sprehajali v parku, in opozorili nanjo
policijo. Sedaj preiskujejo, kdo je skril
bombo v parku.

Zarota v Tuzli.

V Tuzli je zasledila policija dijaško
zaroto. Preiskava je dognala, da so za-
rotniki znali za sarajevski atentat. Do-
zdaj so do 30 dijakov zaprli, a postopa-
nje so uvedli tudi proti profesorjem,
ker je vodil zarotnike v Tuzli neki srb-
ski gimnazijski profesor.

O srbskih političnih ciljih

piše v »Hlasu Naroda« Stepan Radić.
Radić izjavi, da so Srbi proti vsakemu
gibanju, ki gre za tem, da se dvigne
Zagreb in Hrvatska in katero gibanje
bi morda na Dunaju tolerirali ali celo
podpirali. Srbi stoje nasproti Hrvatom
na istem stališču kakor Nemci naspro-
ti Čehom: smatrajo jih namreč za su-
ženjski živelj, ki je popolnoma nespo-
soben za kakršnokoli svobodno narod-
no misel in neopravičen izbirati cilj in
sredstva za narodni boj. To svoje pre-
pričanje so Srbi najjasneje dokumen-
tirali s tem, da so se na Hrvatskem or-
ganizirali politično, gospodarsko in
kulturno na popolnoma izključljivem
separatističnem srbskem temelju. Pisa-

telj (Radić) je na prejšnje čase radi
svojega prijateljstva do Srbov veliko
prestal in bil celo 6mesečno ječo ob-
sojen; a kot Hrvat se mora izjaviti
proti njihovim separatističnim težnjam
in vztrajnosti na stališču, da ima vsak
narod, zlasti pa historični, sveto pra-
vico in dolžnost, da si svoj politični cilj
in ideal ter politična sredstva sam do-
loča in izbira, ne pa služi drugim kot
orodje. Srbi Hrvatov ne priznavajo,
kakor Rusi ne Poljakov in Nemci ne
Čehov. Srbi pod geslom jugoslovanskega
narodnega edinstva ne streme za tem,
da se ustvari višji kulturni ali
event. tudi politični jugoslovanski tip,
ki bi obsegal vse Jugoslovane: Srbe,
Hrvate, Slovence in Bolgare. Oni nam-
reč sanjajo le o svojem srednjeveškem
»Dušanovem carstvu« in se v uresniče-
nje teh sanj poslužujejo pomoči neslo-
vanov — če treba tudi proti Slovenom:
— Grkov, Rumunov, Mažarov, Nemcev,
Italijanov. Tudi njih sredstva so sred-
njeveška in moderna samo v toliko, v
kolikor je napredovala orožna tehnika.
Srbskim srednjeveškim političnim in
kulturnim ciljem Hrvati ne bodo nik-
dar žrtvovali svojih narodnih idealov
in višje kulture.

Po Hartwigovi smrti.

Naš uradni brzojav poroča o Hart-
wigovi smrti: Poslanik Hartwig je v petek
zvečer večerjal v ruskem poslañištvu. Po
večerji je še sprejel srbskega prestolona-
slednika Aleksandra in princa Pavla. Ve-
čer je mislil preživeti s svojo hčerjo v
bioskopu na Kolarčevem vrtu. Ob deveti
uri zvečer se je v lastnem vozu peljal v
avstro-ogrsko poslañništvo in je še svoji
hčeri rekel, da se v dvajsetih minutah vrne.
V avstro-ogrskem poslañištvu so se naha-
jali poslanik baron Giesl, njegova žena in
sin, dve slugi in sobarica. Hišna vrata mu
je odprl sluga Balog, ki je peljal Hartwiga
v Gieslov kabinet, kjer je naš poslanik
čakal na napovedani obisk. Med obiskom
je bil sluga Balog v vestibulu, Gieslova
žena in sin sta se nahajala v I. nadstropju,
ker je na glasovirju svirala. Ko je postalo
Hartwigu slabo, je Giesl ukazal Balogu,
naj prinese kozarec vode in naj hitro ba-
ronico pokliče, kakor tudi telefonično
zdravnike. Medtem ko sta baronica s so-
barico pomagali Hartwigu, je hotel baron
Giesl odpirati vrata prvemu došlemu zdrav-
niku dr. Ribnikarju. V avstrijskem posla-
ništvu Hartwig ni ničesar jedel niti pil in
je odklonil celo cigarete, ki mu jih je ka-
kor običajno Giesl ponudil, marveč je ka-
dil lastni dve ruski cigareti, katerih ostan-
ke kakor tudi na mizi ležečo Hartwigovo
tabatjero je Giesl izročil pozneje došlemu
prvemu tajniku ruskega poslan. Strandt-
mannu. Ta je vse nadaljnje odredbe ukre-
nil, ker ga je Giesl prosil, naj po svoje po-
stopa. Baron Giesl je tudi ponudil svoje
sluge, da bi bili Hartwiga prenesli v rusko
poslañništvo, kar je pa Strandtmann hva-
ležno odklonil. Baron Giesl je tudi zdrav-
nike vprašal, če naj se počaka, da pride
napovedani belgrajski mestni prefekt in
da naj ta čas ostane Hartwigovo truplo v
avstro-ogrskem poslañištvu, a so tudi to
na Strandtmannovo željo opustili. —
»Berliner Tageblatt« poroča iz Belgrada:
Nenadna Hartwigova smrt je v Belgradu
vse presenetila in užalostila. Okoliščina,
ker je Hartwig umrl, ko se je razgovarjal
z z Dunaja se vrnivšim avstro-ogrskim po-
slanikom v njegovem stanovanju, ko je
baje izpil čaj, povzroča razna sumničenja,
ki jim za čenče sprejemljivo belgrajsko
občinstvo le prerado veruje. Ruski posla-
niški tajnik Czarin je o Hartwigovi smrti
izjavil dopisniku »Cesti Ujszaga«: V petek
zvečer smo s Hartwigom skupaj večerjali.
Poslanik je že takrat tožil, da se ne po-
čuti dobro in je ukazal odpreti okna. Med-
tem ga je obiskal prestolonaslednik princ
Aleksander in je ostal v njegovi hiši, ko
se je Hartwig odpeljal h Gieslu, da se na-
sproti njemu brani proti očitku, da je
rusko poslañništvo ob prestolonaslednikovi
smrti nelojalno postopalo. Prestolonasled-
nik Aleksander je bil sploh vsakdanji gost
v ruskem poslañištvu. Živahno se je zani-
mal za Hartwigovo hčer Ljudmilo. Ostala
sta nekaj časa skupaj, ko se je Hartwig že
poslovil. Govori se, da prestolonaslednik
princ Aleksander poroči Hartwigovo
hčerko Ljudmilo, a to je le kombinacija,
dejstvo pa je, da oba občujeta. Iz Peter-
burga se zasebno poroča, da bosta vdova
in Hartwigova hči bogato dotirani in od-
likovani. Hartwig je dvakrat odklonil po-
nujano mu mesto poslañništva v Carigradu
in mesto podministra v Peterburgu z mo-
tivacijo, da je potrebno, da ostane na ne-
varnem mestu v Belgradu, kjer bo kmalu
zadivjal vihar.

Iz blejskega kola.

Pravkar se je začelo na Bledu malo
življenja, radost je priplavala nad blejsko
jezero, saj se je začela sezona, prišli so
tujci, ki so Blejcem dragi prijatelji, saj jim
pomagajo k boljšemu zaslužku in jim olaj-

šajo trdo borbo za vsakdanji kruh. Pa je
v to živahno vrvenje in veselo upanje s
kruto roko posegla bridka žalost, ki še
sedaj srce preveva in domačinu in tujcu
iz oči gleda in prsim bridke vzdih izsi-
ljuje po nenadomestni izgubi velikega mo-
ža, nepozabnega prijatelja Slovencev —
prestolonaslednika Franca Ferdinanda.
Cerkve odete v črno, žalno odelo, tudi s
privatnih hiš črne zastave, zdravniška
godba miruje, nad vsem pa jokajoči glas
zvonov. Morebiti izlepa žalost ne prevze-
ma srca človekovega, kakor če udari ravo-
no v kraju in ob času, ko je vse na veselje
in radost pripravljeno. Zdi se kakor pre-
tresljiv slučaj, ko bi imela nevesta stati
pred oltarjem, pa jo na mrtvaški oder po-
lagajo.

Ta izredno bridki vtis strahovite sa-
rajevske tragedije se je tudi na zunaj po-
kazal; imeli smo trojno mrtvaško opravilo
za blagopokojnim nadvojvodom in njega
visoko ženo kneeginjo Zofijo Hohenberško.
Slovesna črna maša v soboto 4. t. m. ob
11. uri dopoldne se je zlasti odlikovala s
tem, da je bila cerkev polna skoro same
najodličnejše gospode: načelniki raznih do-
mačih zastopov, visoki dostojanstveniki
civilne in vojaške uprave, plemstvo, od-
lični gostje itd. so napolnili prostorni, lepi
božji hram, pa so se kljub temu še ostalih
opravil, ki sta bili v prvi vrsti domačinom
namenjeni, udeležili v lepem številu.

V četrtek 9. t. m. je daroval novo
s. v. mašo na Jezeru tržaški novomašnik
g. Vergilij Šček.

Iste dne je priromala z Brezij na
Bled tržaška Marijina družba.

Sv. maša na blejskem Jezeru
(otoku) je vsak dan ob 7. uri, ob nedeljah
pa ob 9. uri.

Začetkom meseca je napravila izlet
na Bled tudi šolska mladina iz Žirov, 99
otrok pod vodstvom štirih učiteljev.

Prav tako je opravila Kamna Gorica
svoje običajno romanje k Materi božji na
Jezeru, koncem meseca, dne 30. julija pa
pridejo Jeseničani pozdravljat »nebes Kra-
ljico in Gospo«. Dobrodošli!

NEMŠKI NAPADI NA ČEHE V OPAVI.

Ko so odhajali Čehi s svojega shoda
v nedeljo domov skozi Opavo, jih je nem-
škutarska drhal izživala in napadala.
Čehom je zato umevno zavrela kri in so
se morali tudi braniti pred napadi razlju-
čene opavske nemškutarije. Na Heu-
marktu so Nemci napadli Čeha, ki so v
svojo obrambo sipali poper nemškutarjem
v oči in so se z gumijevimi palicami bran-
nili. Sledil je hud pretep. Veliko ljudi je
bilo ranjenih. Češkega poslanca Gudricha
je pretepla nemškutarska svojat tako, da
so reveža s krvjo oblitega odnesli. Neki
poročnik 13. pešpolka je razžalil češko
trobojnico. Zahteval je namreč popolnoma
neupravičeno, da morajo Čehi z voz tro-
bojnice odstraniti. Ker pa poročnika niso
ubogali, je češko zastavo s sabljo raz-
sekal! Nemškutarji so nato pobili šipe na
poslopju češke zastavljalnice, na češki
šoli in češkimi trgovcem. Vojaki in oro-
zniki so nastopali z golim orožjem. Nekaj
nemškutarjev so češki vozovi povozili, ker
se jim nemškutarji niso hoteli umakniti.
Nemškutarji so metali na Čeha kamne.
Mir je nastal šele okoli 11. ure ponoči.

IZ ALBANIJE.

V Draču.

Ponoči od 11. do 12. ure se je pri
prednjih stražah večkrat streljalo. V
mestu je mirno.

Prodiranje Epirotov in Grkov.

V Drač iz Korice došla nizozemska
častnika odločno trdita, da ne prodira-
jo na jugu zgolj Epiroti, marveč tudi
močne grške redne čete. V Beratu se na-
haja 50.000 beguncev. Grki so prodrli
že čez Skrapar in prodirajo proti Be-
ratu. Ko so Grki zavzeli Korico, so pro-
dirali na cesti proti Biglešti in zasedli
vse vasi. V Plidsi je Kucovlaško prebi-
valstvo izobesilo rumunske zastave, ki
so jih Grki odstranili.

ZLOČINI SUFRAGETK.

Sufragette so zažgale pri Lanche-
stru železniško postajo Blaby. V cer-
kvi St. John (Westminster) so našli
bombo. Eno sufragetko so zato zaprli.

Dnevne novice.

+ Shod v št. Janžu. V nedeljo se je
vršil javen ljudski shod v društveni dvo-
rani v št. Janžu. Predsedoval je gospod
Erman. Poročal je deželni odbornik dr.
Lampé, ki je popisal najprej politični po-
ložaj po sarajevskem zločinu. Govornik je
ostro obsodil obnašanje slovenskega
liberalnega časopisja, ki se
obnaša kot sotrudnik in za-
veznik belgrajskih morilcev. Kdor se upa
začeti avstrijsko slovan-
stvo v okviru naše monarhije in vsled te-
ga obsoja zločinsko delo srbske propa-
gande, tega blati in zasramuje to časo-
pisje. Zato pa mi zastopniki ljudstva javno
vprašamo tisti del državnega uradništva,

ki javno podpira liberalno stranko in njeno
časopisje, kako se to strinja z njih službe-
nimi dolžnostmi! Uradnik, ki to stranko
podpira, pomaga pri razdiranju naše drža-
žave in bi se moral odstraniti iz svoje
službe! (Pritrjevanje!) Tudi v občinah bo
treba narediti vseskozi red, da ne bodo
liberalci nikjer imeli več moči nad ljud-
stvom. — Nato je vzpodbujal g. Lj. Rojec
k složnemu nastopu pri občinskih volit-
vah. Nekaj liberalcev je mislilo nagajati,
pa ko so bili po poročilu dr. Lampeta po-
zvani, da naj govore, so se klavrno od-
stranili. Predsednik Erman je zaključil
shod z »Živio«-klici na Slovensko Ljudsko
Stranko.

+ Dva, ki imata enake interese in
cilje ter stališče našega naroda. Ginlji-
vi so bili spontani izrazi našega naroda
ob tragičnem dogodku v Sarajevu. Od
prve postaje na južnih slovenskih tleh
do št. Ilja na severu domovine se je
dvignil narod, da ob prevozu mrtvega
prestolonaslednika in njegove soproge
pokaže svoje globoko patriotsko ču-
stvosvanje. Drugod po zemlji, kjer ima
vpliv nemški nacionalizem, je bilo vse
strogo oficijelno, mrtvo, brez ljudskega
čustvosvanja. Tujci, ki so prihajali te
dni med nas, pravili so, da nikjer v Av-
striji ni bilo toliko žalnih zastav, kot
pri nas. V deželah ki so zapisane za
najbolj patriotske, so bile žalne zasta-
ve jako redke, pri nas je brez pozivov,
vse dajalo duška pošteni avstrijski slo-
venski duši. Pogledati je treba preda-
vanja v naših društvih, manifestacije
vseh naših županstev, katerih zastop-
niki so z vse dežele prihitali v Ljub-
ljano, pogledati je treba naša ljudska
zborovanja, v obraze ljudi, pogledati je
treba na tisoče in tisoče, ki so pristo-
pali k mizi Gospodovi za pokojnega
prestolonaslednika, njegovo soprogo in
za drago Avstrijo — in poznalo se bo,
da je to poštena ljudska žalost in od-
ločna zavest neomahljive zvestobe do
habsburškega prestola. To pa ni dve-
ma prav, ki imata oba enake interese,
ki se pa z avstrijskimi prav nič ne stri-
njajo. Ta dva izvršujeta sedaj enako
podlo gonjo, polno psovanja in sumni-
čenj. To je vsenemško, nemškonacio-
nalno časopisje, ki ima v grlu vedno
Bismarcka in nemški Ren, ki sumniči
lojalnost Slovencev, da bi tako moglo
vriniti v službe na Slovenskem kaj svo-
jih pročodrimovcev. Ta nemškonacio-
nalna gnojnica našega čistega, ostrega
ozračja ne bo okužila. Beležimo pa nje-
no brizganje, da ve, da poznamo njen
namen. Ravno tako podlo je časopisje
tistih ljudi, ki so še nedavno srbske
častnike vodili po ljubljanskem polju,
ki so pisarili, da je Belgrad že naše kul-
turno središče in so vzbujali s tem pre-
pričanje, da za takimi nazori stoji ves
slovenski narod. Sedaj je naše ljudstvo
z enim mahljajem te nazore pobilo na
tla — zato se tako zvijajo in vpijejo,
ker v Belgradu morajo sedaj videti, da
so na naši zemlji njihove pohlepne že-
lje ničeve, da tu stoji pod staro slo-
vensko zastavo zvesta straža na jugu:
Slovenska Ljudska Stranka in z njo
združeno slovensko ljudstvo. Razume-
mo, zakaj velesrbski propagandi vdi-
njani ljudje morajo omalovaževati ma-
nifestacijski shod S. L. S. — zakaj se
morajo tako grdo o njem lagati; boje
se, da bi jim Belgrad ne odrekel svoje
naklonjenosti. Pa naj se sedaj zvijajo,
kakor se hočejo — na slovenski zemlji
so izigrali. Nič ne pomagajo, da sedaj
sikajo proti nam vsi, ki imajo iste na-
zore našega naroda nasprotne intere-
se — črni-zlati-rdeči zastavi velja naš
boj istotako kakor srbski zastavi — na
naši zemlji bo zvesto naše ljudstvo skr-
belo za to, da bo veljal le en cilj, en in-
terese: Avstrija in avstrijski interes, na-
ši zastavi pa sta in bosta zastavi teh
dežel: črno-rumena in belo-modra-rde-
ča! Tisti, ki teh dveh zastav združe-
nih ne priznavajo, so sovražniki naše
domovine, pa naj bodo v nemški ali pa
v slovenski koži.

+ Grozilna pisma. Velesrbska ban-
da, ki je mislila, da bo imela s svojo
tajno krtovo agitacijo na Slovenskem
kaj uspeha, je sedaj seveda zelo raz-
očarana. Ves svoj bes izliva v grozilna
pisma, ker si menda misli, da je av-
strijska zavest našega naroda od danes
do jutri. Naš narod je za avstrijsko mi-
sel žrtvoval že tisoče in tisoče svojih
ljudi in če bi tudi pod kakim fanatizi-
ranim Velesrbom kdo sedaj moral pa-
sti — bi se tudi ob tem pokazalo eno:
da bi morali pomoriti ves slovenski
narod, ako bi hoteli napraviti druge
razmere, kakeršne tolmačimo mi. Vče-
raj omenjeno grozilno pismo ni edino.
Z Dunaja je naše uredništvo včeraj do-
bilo obvestilo o grožnjah, o katerih
imamo že danes dognano, da izvirajo
iz krogov srbskih dijakov. Razni naši
politični so dobili pisma z naslovom
»Smrtna obsodba«. Pisatelj teh pisem
je pisal pisma lastnoročno in so v njih
zbrane vse cvetke iz »Naroda« in »Da-
na«. Ta besnost proti vsemu, kar se

odločno avstrijsko izraža, je sad tega časopisja in po njem ustvarjenega miljeja liberalnih omizij.

+ **Prava šola za morilce** je srbofilska propaganda. Včeraj smo poročali da so zagrozili liberalci dr. Šusteršiču, da dobi škilek med rebra. Sedaj pa čujemo, da liberalci v svoji divji jezi groze vse vprek. Dr. Lampetu so poslali naslikano mrtvaško glavo. Tudi nekateri drugi so dobili smrtne obsodbe. Tako daleč smo že prišli na Slovenskem! Slovenski liberalci so vredni zavzniki belgrajske morilske bande. Ne dvomimo, da je dovolj elementov v tej stranki, ki so zmožni tudi izvršiti to, kar groze.

+ **Kje je država, ki bi kaj takega trpela?** V včerajšnjem »Slovenskem Narodu« beremo notice: »Za kaj se že vse ljudi zapira«, v kateri se izraža globoko začudenje, da sta bila na Dunaju aretirana dva srbska medicinarja, ker sta dala natakarskemu vajencu 1 K, da je klical »Živio Srbija!« Po sarajevskem dogodku, v katerem je dokazano, da njega niti teko v Srbijo, je »Narodov« klic »Mili Bože, in za to pri nas zapirajo«, tem bolj velika grdobija, ker bi utegnili kdo biti zapeljan, da so klici »Živila Srbija« posebno sedaj nekaj zelo pohvalnega. Pojdite »Narodov« pisarji v Belgrad in tam kličite »Živila Avstrija«, pa vas bodo pobili in zaprli. Naj bi kak list v Srbiji zagovarjal tak poklic, bi bil zaplenjen in urednik obtožen veleizdaje. Pri nas pa se to vse lepo mirno trpi in vse to sme izhajati pred očmi c. kr. avstrijskih oblasti. In potem se nekateri čudijo, da se je vele-srbska propaganda razpasla.

+ **Delavski shod.** Preteklo nedeljo popoldne je bil pri Mariji Devici v Polju v Ljudskem domu shod vevškega delavstva. Govoril je g. Franc Kerhne o slabih posledicah politične krize na Balkanu za delavske razmere v Avstriji.

+ **Za državo drugače, za svoj žep drugače.** Nemški nacionalci so Avstriji posebne vrste. Obstrukcijo napovedujejo, ako bi slovenski kmet na Koroškem na slovensko zahtevo na državni železnici dobil vozni listek. Na državni železnici bi moralo biti vse gluho ob slovenski govoric — če pa slovenski kmet pride v trgovino nemških nacionalcev, ga pa ravno ti ljudje prav dobro razumejo. V nemških odvetniških pisarnah znajo tudi dobro slovensko, če treba sprejeti slovenske groše. Za svoj žep imajo ti ljudje drugo mero — za državo naprave hočejo imeti pa drugo mero, samo zato, ker so taki Avstrijci, da hočejo z nasilstvi nad narodi in z nezadovoljnostjo narodov delati za interese Velike Nemčije.

+ **Ameriški slovenski škof Trobec stopil v pokoj.** Ameriški listi poročajo: Preč. gosp. škof Trobec iz St. Clouda je odložil pastirsko palico. Ostavka je bila sprejeta in preč. gospod je bil imenovan za nazovnega (častnega) škofa lykopoliskega in upravitelja škofije do zopetne zasedbe osirotele stolice. Vest ne prihaja nepričakovano. Marsikomu je bilo že dalje časa znano, da splošno spoštovani nadpastir st.-cloudski hrepeni na večer delapolnega življenja po miru. Toda vplivu osebnosti, ki mu stoji je blizu, se je posrečilo, odstop zavleči. Sedaj pa je odločilni korak storjen. S škofom Trobecem odhaja ena najsimpatičnejših osebnosti iz vrste službujočih škofov naše dežele. Ostal je, kakor sedanjí poglavar krščanstva, tudi na škofavski stolici marljivi, s toplim srcem za ljudstvo čuteči ter za njegove skrbi in stiske sočutni preprosti župnik in dušni pastir. Gotovo z veseljem pozdravljamo, da misli preč. gospod nazovni škof ostati v Minnesoti, in z nami mu žele tisočerniki prav dolg, nekajen večer življenja, ki je bilo na delih, trudih, pomanjkanjih in žrtvah bogato ter je več nego eni občini naše države vtisnilo svoj trajni znak. — Rt. Rev. James Trobec se je rodil dne 10. julija 1835 v Logu pri Polhovem gradu. V Ameriko je prišel leta 1864. in bil naslednje leto posvečen v mašnika. Za škofa je bil imenovan leta 1897.

+ **Resnica o Kranjski industrijski družbi.** Liberalni listi so zavpili, da radi deželni doklad zapusti industrijska družba. Jesenice in se preseli v Škedenj pri Trstu. Slovenski in nemški liberalci so peli to pesem v bratski slogi. Sedaj pa je Kranjska industrijska družba tudi v Škedenju odpustila 470 delavcev. Omejitev obrata na Jesenicah torej ni v prav nobeni zvezi z deželnimi dokladi, ampak samo posledica splošne gospodarske krize, vsled katere manjka paročil. Stranski namen pri Kranjski industrijski družbi je tudi ta, da odpustijo Slovence in jih hočejo namestiti z Nemci. Slovensko srbofilstvo pri tem seveda rado pomaga. Radi kranjskih deželnih dokladov pa se ne bo izselila nobena industrija, kajti v vsaki sosedni deželi bi jo čakala večja bremena.

— **Bratom notranjskim »Orlom«** se s tem naznanja, da se I. zlet notranjskih Orlov v St. Petru vrši nepreklicno 30. avgusta t. l. Upamo, da nam ostane zvesti vsi, ki ste svojo udeležbo dosedaj naznanili, in da se priglase brezizjemno vsi oni br. Notranjci, ki tega še do danes niso storili. — Ob enem se opozarjajo bratski odseki, da ta dan ne prirejajo nikakih prireditev, — tudi ne v najožjem obsegu! — ki bi utegnile škodovati udeležbi pri zletu. Zlet se vrši po istem redu, kakor je bilo določeno. Na delo! Na zdar! — Pripravljalni odbor.

— **Spodnja Idrija.** Smrt ljubljene prestolonaslednika in njegove soproge je tudi nas navdala z veliko žalostjo. Izobr. društvo je imelo 29. junija ravno svojo veselico, ko nam je prinesel poslanec Gostinčar to žalostno novico. Takoj smo prekinili predstavo. V ostrih besedah je poslanec ožigosel ta vsega obžalovanja vreden dogodek, gosp. predsednik nam je prebral posebno izdajo »Slovenca« in nas pozival k molitvi za blagopokojnika, nakar smo se žalostni razšli. Takoj so razobesili črne zastave cerkev, župnišče, šola, izobraževalno društvo in občinska hiša. V nedeljo, dne 5. julija je imel občinski odbor posebno sejo, v kateri je podal sožalno izjavo nad tem vsega prokletstva vrednim činom, g. župni upravitelj nam je pa z lece govoril o tem zločinu in pokazal, kam pripelje človeka nevera. V ponedeljek, dne 6. t. m. je bila ob osmi uri maša-zadušnica, ki so se je udeležili občinski odbor z g. županom na čelu, izobraževalno društvo, dekliška zveza in Orli, ljudska šola in še mnogo drugega ljudstva. Pretečeno nedeljo, dne 12. t. m. pa je imel predsednik izobraževalnega društva v šoli predavanje o sarajevskem umoru in njega vzrokih. Naj še omenimo, da je izobraževalno društvo poslalo tudi pismo sožalno izjavo c. kr. okr. glavarstvu s prošnjo, naj jo to predloži na višje mesto.

— **Velike Lašče.** Kako globoko ljubezen je užival pok. prestolonaslednik pri našem ljudstvu, se je pokazalo tudi še v nedeljo, dne 5. t. m., ko je bila dvorana, kjer je govoril gosp. kaplan Hafner o atentatu, nabit polna in se je opazilo mnogo solznih oči; v ponedeljek, dne 6. t. m. pa je bila župna cerkev ob slovesni zadušnici z asistenco tako polna, kakor komaj ob nedeljah. Z velikim odobravanjem smo tudi brali govor g. načelnika S. L. S. na shodu v Ljubljani.

— **Odlikovanje.** Častno svetinjo za 25-letno uspešno sodelovanje na polju gasilstva sta dobila člana prostovoljnega gasilnega društva v Kamniku Ivan Grašek in Anton Lenarčič.

— **Uredništvo »Vestnika S. K. S. Z.«** prosi, naj se mu vsi za 4. številko namenjeni rokopiši pošljejo gotovo za dnji čas do 1. avgusta.

— **Pošljite blagohotno nazaj 1. in 2. številko »Vestnika S. K. S. Z.«**, kdor še ni poravnal naročnine. Radi bi s številkami postregli našim naročnikom. Prosim!

— **Strela v cerkvi.** V Predosljih pri Kranju je treščilo preteklo nedeljo, dne 12. t. m. ob pol 4. uri popoldne v župno cerkev. Strela je udarila v strelodnev na cerkvenem stolpu, šla po strelodnevni žici navzdol do cerkvenega zidu, od tod je pa preskočila v cerkev. Poškodovala je precej močno stranska vrata in odrobila na mnogih krajih znotraj in zunaj cerkve omet na zidu. Njena pretresujoča moč se je čutila po vsej cerkvi; posebno vidno pa je svignila ob obhajilni mizi, kjer je osmodila na obeh straneh cerkveni zid in dve postaji križvega pota, potem pa izginila. Ljudi je bilo v cerkvi še precej, ker so opravljali uro češčenja sv. R. T. Hvala Bogu, da nas je tako varoval, da se ni nobenemu zgodilo nič hudega!

— **Ribniški pododbor »Slovenske dijaške zveze«** ima svoj prvi prijateljski sestanek v četrtek 16. t. m. ob pol 11. uri v Ribnici. Vabljeni vsi prijatelji društva!

— **Na meščanski šoli v Krškem** se je končalo šolsko leto dne 10. t. m. Ob koncu leta je bilo na zavodu v prvem razredu 32 dijakov in 17 hospitantinj, v drugem razredu 25 + 8, v tretjem 23 + 6, v četrtem 10 + 2; skupaj 90 dijakov in 33 hospitantinj. Nezadostni red je dobilo 12 dijakov in 6 hospitantinj, ponavljalni izpit je dovoljen šestim dijakom in štirim hospitantinj, ostali so izdelali z dobrim, oziroma prav dobrim uspehom. Nemške narodnosti sta bila dva učenca in tri hospitantinj, vsi drugi so bili Slovenci.

— **Iz Krškega pišejo:** V sob. dopisu iz Krškega je med damami, ki so se udeleževale zdravniškega tečaja »Rdečega križa«, bilo pomotoma izpuščeno ime gospe Fany Hirschal-Rothove, ki je ves čas pridno obiskovala tečaj ter tudi izkušnjo prav dobro prestala.

— **Imenovanja v finančni službi.** Imenovana sta: evidenčni eleve Karel Kavšek za evidenčnega geometra 2. razreda; absol. pravnik dr. Franc Kržan za finanč. konceptnega praktikanta. Prestavljeni so: fin. svetnik dr. Fr. Rupnik od fin. ravna-

teljstva v urad za odmero pristojbin; fin. koncipist dr. Ernest Močnik v Radovljici k okraj. glavarstvu v Črnomlju; evid. geometer Ivan Hočvar iz Trebnja v Črnomlju in evid. eleve Leopold Juran iz Črnomlja v Trebnje; davčna upravitelja Franc Bervar iz Vipave k davčnemu uradu v Postojni in Ivan Štabelj iz Trebnja k davčnemu uradu v Vipavi; fin. koncipist Jožef Mozetič iz Črnomlja k okrajnemu glavarstvu v Postojni; davčna praktikanta Ivan Madronič od davčnega urada v Mokronogu k davčnemu uradu v Novem mestu in Andrej Hutter od davčnega urada v Mokronogu. Fin. tajnik Martin Spindler je vpoklican v koncept. oddel. IV. fin. ravnateljstva; finančni komisar Hubert Ryšavay pa v konceptni oddel. I. Vpokojeni so: davčni nadupravitelj Ivan Mušič v Ljubljani, davčni nadupravitelj Ivan Fink v Kočevju, davčni upravitelj Karol Wilfan v Postojni in davčni slugi Jakob Flek v Krškem in Franc Čelik v Kranju.

— **Obtožnica proti dijaku Schäferju in tovarišu Rudolfu Hercigonji** je bila te dni proglašena na zagrebškem sodišču. Jakob Schäfer je obtožen radi zločina poizkušenega zavratnega umora kot neposredni storilec, Rudolf Hercigonja pa istega zločina kot sokrivec, vrhu tega pa še zločina veleizdaje.

— **Smrt pod vozom.** Stepan Erceg iz Horvata v samoborskem okraju je 13. t. m. na Savski cesti v Zagrebu hotel prehiteti neki drug voz; pri tem je odletel na tla in prišel pod kolesa, da je bil na mestu mrtve.

— **Slavko Zore — dr. Šlajmer.** Ta 18-letni nepridiprav je po zadnji kazni radi goljufije, ki jo je presedel v Mariboru, živel pri starših svoje matere v Novem mestu. Ker se je brez dela okoli potikal, je županstvo poklicalo njegovega starega očeta, ki je obenem njegov varih, in mu naročilo, da se mora fant brezpogojno lotiti kakega poštenega dela, drugače ga bo županstvo prisililo k temu. Stari Zore je fanta zagovarjal, češ, da je bolan itd., a ker županstvo ni odjenjalo, je sklenil fanta poslati v Ameriko. V to svrhu mu je izposloval posojilo; toda namesto da bi Stanko šel v Ameriko, se je jel potikati po gostlinah in prišel na »špas« tudi v Ljubljano. Tu se je v hotelu javil kot Slavko Sorre, uradnik. Policija se je zanimala zanj in končno je bil na ljubljanskem sodišču radi vlačuganja obsojen, a kazni noče nastopiti, češ, da je bolan. Amerika je seveda šla po grlu. Mladi možakar zasluži skrbne paznje oblasti, da se ga ne loti zopet prevelika »podjetnost«.

— **Smrtna kosa med ameriškimi Slovenci.** V Evelethu je umrl rojak Marko Škof, star okoli šestdeset let. Pokojnik zapuša v stari domovini v Rosalnicah pri Metliki ženo z dvema hčerama ter dva sina v Evelethu. Bival je v Ameriki 24 let. — V Grossu je umrl Josip Kmet, doma iz vasi Trebinec, občina Mirna na Dolenjskem. Bil je star šele 21 let. — V Lusku, Pa., je umrl rojak Janez Papež. Star je bil 47 let. Doma je bil iz žužembske fare na Dolenjskem. — V Clevelandu je umrla v State bolnišnici Frančiška Kmet, stara 30 let. Pokojnica je doma iz Zagradca na Dolenjskem. — V Jolietu je Slovenec Jurij Rogina postal žrtev neznosne vročine pri delu v žičarni tamošnje jeklarne. Bil je mrtve v petih minutah. Pokojnik je bil rojen v Nerajcu, fara Dragatuš, okraj Črnomelj. — V Jolietu je umrl John Kaferle v starosti 33 let. V Čatežu pri Zaplazu na Dolenjskem zapuša starše in pet bratov.

— **Dva samoumora radi neumne šale.** Sin privatnega uradnika Martona Ambruster v Indiji na Slavonkem je napravil neki tuj denar — 1600 K. Oče je dotičnikom takoj obljubil vrniti celo vsoto, samo da mu sina ne naznanijo. Naslednje dni enkrat je pa občinski sluga prinesel Ambrusterju neko pozivnico in mu za šalo rekel, da bo njegov sin zaprt. Komaj je sluga odšel, je Ambruster vzel puško in se ustrelil. Ko je to slišal Stevan Grac, ki je bil Ambrusterju posodil 400 K, je vzel vrvice in se obesil; vrvice je pa bila preslaba in se je pod Gracem utrgala. Ta je nato vzel nož in si razparal trebuh; bil je kmalu mrtič.

— **Utonil** je 3. t. m. v ribniku, oddaljenem 400 korakov od Stoba, last restavraterja Antona Skoka v Domžalah, 14 letni sin posestnika Janeza Juhanta iz Stoba, ko se je kopal. 14 letni Jože Serešen ga je hotel rešiti, a se mu je začel potapljati in bi bil utonil, če bi ga ne bil posestnik Valentin Hahjan rešil.

— **Popravek:** V zmislu § 19. tisk. zak. prošim za ozirom na poročilo v 154. številki »Slovenca« z dne 10. julija 1914 pod naslovom »Sprieno vino«, da sprejmete sledeči popravek: Ni res, da bi me bil kletarski nadzornik naznanil radi spriene vina sodišču, res pa je, da v svoji kleti nimam prav nobenega pokvarjenega vina in tudi slabega ne, kar vsak čas lahko dokazem in kar občinstvo že skozi dolga leta ve. — Novo mesto, dne 13. julija 1914. — Marija Novak, gostilničarka, Dilančeva ulica št. 49.

Agrarno-političen tečaj

za odbornike kmetijskih društev, preč. duhovščino, gg. učitelje in učiteljice ter vse, ki se za zgorajšnje predmete zanimajo, priredi »Slovenska kršč.-socialna zveza« v »Ljudskem domu« v Ljubljani od 3. do vštete 7. avgusta t. l.

Tečaj je velike važnosti, zato je pričakovati obilne udeležbe. **Priglasiti se je takoj na naslov: Slovenska kršč.-soc. zveza** v Ljubljani. Udeležencem, ki želijo, preskrbi Zveza hrano in stanovanje proti dnevni odškodnini 3 K, za vse dni skupaj z vstopnino vred pa 15 K. Denar za hrano in prenočišče je treba poslati naprej obenem s prijavo. Kdor ne reflektira na to, da se mu preskrbi hrana in prenočišče, plača za ves čas 1 K vstopnine, nakar dobi izkaznico.

Za tečaj so pripravljena tako odlična predavanja in načrti, da bi vsaka župnija morala poslati na ta tečaj vsaj eno ali več oseb, delujočih v naših izobraževalnih in gospodarskih organizacijah. Prosimo zato takojšnjih mnogoštevilnih priglasil.

Odbor slovenske kršč.-soc. zveze.

Ljubljanske novice.

Ij **Veliko vrtno veselico** priredi »Gospodarsko izobraževalno društvo za Krasko in Trnovo« v nedeljo, 19. julija, na vrtu gostilne g. Polka na Opekarski cesti št. 26. Sodeluje slavna godba c. in k. p. s polka št. 27 Albert I., kralj Belgijcev. Spored: šaljivi srečolov, šaljiva pošta, koriandoli, ribji lov, turška kavarna in slaščičarna, muzej, menažerija, prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 50 vinarjev za osebo. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Čisti dobiček je namenjen društveni knjižnici. — V slučaju slabega vremena se vrši veselica naslednjo nedeljo. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij **Poroka.** Poročila se bodeta jutri gđ. Pipa Tavčarjeva, hči ljubljanskega župana, in g. Vladimir Arko, veletržec v Zagrebu.

Ij **Tudi tržaška »Edinost«** se čudi. Te dni je bilo v Ljubljani med srednješolci aretiranih nekaj kolovodij jugoslovanskega nacionalistiškega gibanja. Ker je bilo med njimi nekaj maturantov, je izpraševalna komisija hotela iti aretirane izpraševati v zapor. Bila je odklonjena. To stališče izpraševalne komisije je vzbudilo mnogo pozornosti, ker se navadno preiskavam mora pustiti prost tok in se katerokoli vmešavanje, predno se ne ve, kako je s stvarjo, lahko različno tolmači. Tudi »Edinost« se temu čudi in to-le pristavlja k tozadnevemu svojem dopisu: »Moramo podarjati, da nam je, vsaj z ozirom na vso poznano šolsko in sodno prakso, marsikaj nerazumljivega v dopisu. Izpraševalna komisija, ki bi šla izpraševati dijaka v preiskovalni zapor? Nekaj nenavadnega, česar še ni bilo! Če je vest resnična, potem mora biti tudi res, da so dijaki popolnoma nedolžni, kajti da bi tvegali c. kr. profesorji s c. kr. ravnateljem in celo c. kr. deželnim šolskim nadzornikom na čelu kaj takega, ne da bi bili trdno prepričani o popolni nedolžnosti aretiranih dijakov, — kaj takega je izključeno! Umljivo nam je v dopisu ravnanje preiskovalnega sodnika, predsednika deželnega sodišča in deželnega predsednika kot takih, neumljivo pa v zvezi s ponudbo izpraševalnih komisij.«

Ij **Rimski grobovi ob Karlovški cesti.** Včeraj popoldne so dvignili še drugi kameniti sarkofag ter ga neodprtega prepeljali v deželni muzej. Številno ljudstvo, ki se je zbralo na licu mesta, je napravilo temu Rimljanu pravcati pogrebni spreved, vsakdo je pač hotel videti, kaj se bo našlo. V tem grobu je počival, soditi po kosteh, otrok; umrl je gotovo v zgodnji mladosti, kajti ob nogah so se še našle dve lesene sohlice, gotovo njegove drage igrače, katero so mu dali seboj na zadnjo pot. Mrliček je bil odet z dragoceno z zlatom prešito odejo, v ilovci so se namreč našli še drobni sledovi tankih zlatih nitk. Tudi ta sarkofag je imel pločevinasto dno in pokrov. Razentega se je našla črna rožena otroška zapesnica ter ena zlata vratna verižica. Drugih dragocenosti ta grob ni hranil. Čudno je le, da ni še tretjega groba, mati in otrok sta tu, je moževega grobu, vsaj na tem kraju, ni bilo.

Ij **Zagonetna smrt.** Neki kurjač državne železnice v Spodnji Šiški je prišel v nedeljo ob 5. uri popoldne precej vinjen domov ter se je hotel prepirati s svojo 27letno svakinjo, posestnikovo hčerjo Uršulo Gentes. Ta pa je svojo svaka energično zavrnila ter mu predbacivala pijanost. Nato je šel svak v kuhinjo za njo, prijel jo tako močno za roke, da je dobila krvne pod-

plutke. Medtem se je Jontes iztrgala svaku iz rok ter odšla po opravkih na dvorišče. Kmalu nato pa je Uršulo Jontes našla njena sestra nezvestno pri gnojni jami. Prenesli so jo v hišo, a je čez nekaj minut umrla. Vzrok smrti še ni znan. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Krištofu.

Ij Včerašnjemu poročilu o kolesarski dirki okolu Gradca navajamo, da se je vršila dirka po takem terenu, da sploh cest ni bilo, temveč navadne poljske steze. Mestoma so vozili dirkači kar po travi, ker so bile ceste preveč nasute s kamenjem. Vsled tega tudi ni bilo mogoče doseči takih hitrosti, kakor na državnih cestah. Bila je to bolj preizkusna kvalifikacijska dirka, kakor pa hitrostna. Ogrin je vozil 3 ure 12 minut in 47 sekund ter s tem dosedaj doseženi najboljši čas za tri minute izboljšal. V skupini častnikov je dosegel Slovence stotnik Jaklič s 3 : 40 : 25 prvo mesto. — Tembolj časten je v spseh, ki so ga dosegla na tako težkem terenu pri mednarodni konkurenci Adler-kolesa tukajšnje domače tvrde A. Gorec, s tem, da so bila na prvem in četrtem mestu.

Ij Vandalizem. Na Poljanskem nasipu in ob jubilejnim mostu so dosedaj še neznani zlikovci že četrtič nalašč olupili akacije, katero je moral dati mestni vrtnar oviti, da se ne posuši. Občinstvo naj pomaga, da se taki vandali izsledijo.

Slajerske novice.

š Aretacija nesramneža. V Ptujju so aretirali solicatorja Jožefa Polanč, kota. Dolže ga, da je klical »Živio Princip«.

š Požari v ptujski okolici. Pretekli dni je nastal pri posestniku Muzeku v Pobrežju v ptujski okolici ogenj, ki mu je vpepelil hišo z vsemi gospodarskimi poslopji vred. Zgorela je tudi vsa spravljena krma in gospodarsko orodje. Ptujška požarna bramba je prihitela takoj na lice mesta in je po velikem naporu ogenj omejila in s tem preprečila, da se ogenj ni razširil na sosedna poslopja. Škoda je precejšnja in znaša okoli 10.000 K, zavarovalnina pa znaša samo 2000 K. Zažgali so otroci, ki so se igrali z užigalicami. Vsled požara je bil en požarni brambovec tudi lahko poškodovan. — V Suhi Veji blizu Turniša v ptujski okolici je pretekli dni ogenj uničil nekemu posestniku vsa poslopja. Škoda je precejšnja. Kdo je ogenj zanetil, ni znano. — V Št. Vidu pod Ptujem je te dni posestnici Barbari Nahberger ogenj uničil vsa poslopja. Ogenj se je prenesel tudi na poslopja njenega sosedu Šimenkoti. Škoda je pri obeh posestnikih precejšnja in se ne vé, kako je ogenj nastal. Šimenko je ravno dan pred požarom dobil obvestilo, da se je njegov sin pri vojakihi utopil.

š Novice iz Ptujja. Neumen sklep ptujškega magistrata. Na ptujškem magistratu so sklenili, da magistrat odslej ne bo sprejemal nobenih pismenih pošiljatev, katere bi bile naslovljene v kakem tujem jeziku, ker je vsled tega baže v nevarnosti nemški značaj ptujškega mesta. V teh »tujih« jeziki so seveda mišljene vse pošiljatev, naslovljene v slovenskem jeziku. Nadalje se v ptujškem renegatskem lističu »Pettauer Zeitung«, katerega urejuje renegat Linhart, pozivlja vse nemške trgovce in obrtnike, naj zavračajo vsa pisma, ki bi bila naslovljena v slovensčini. Svetujemo nemškim trgovcem in obrtnikom v Ptujju, naj res zavračajo vsa slovenska pisma, katere vsebujejo naročila raznih slovenskih trgovcev, kajti če ne razumejo slovenski, jim tudi ni treba slovenskega denarja. V Ptujju imamo dosti slovenskih trgovcev in obrtnikov, ki bodo gotovo tudi radi sprejemali naročila v slovenskem jeziku. Kaj bolj neumnega, kakor je ta sklep, si od ptujskih nemškutarjev res ne moremo misliti. — Ptujsko Franc Jožefovo gimnazijo je v preteklem šolskem letu obiskovalo skupaj 193 dijakov in 14 dijakinj. 8% je dobilo spričevala z odliko. — Čudna prorokinja. V neki nemško gostilno v Ptujju je pred par meseci prišla neka Srbkinja. Navzoči gostje so se začeli z njo šaliti, kar jo je spravilo v hudo jezo. V svoji jezi je naenkrat brez vsakega povoda zaklicala sledeče: »Prestolonaslednik Fran Ferdinand ne bude nikdar naš car!« Po atentatu na prestolonaslednika se je seveda več takrat navzočih gostov spomnilo na besede te čudne prorokinje. — Z nemškimi delavskimi društvi »Germania« imajo ptujski nemškutarji veliko smolo. Društvo so ustanovili pred dobrim mesecem in kakor izvemo, do zdaj še nimajo niti

enega člana. V soboto so sklicali neko zborovanje, na katerem so se posvetovali, kako bi naložili za društvo vsaj nekaj članov. Nemško delavstvo, katerega je v Ptujju prav malo, je postalo pametno ter se ne pusti izkoriščati v nemškutarške namene. — Umrla je v Ptujju gđna. Marija Petek v 17. letu starosti. — Nesreča. Na Ružičkovi žagi v Rogoznici pri Ptujju je žaga odtrgala delavcu Mihaelu Kekecu dva prsta na levi roki.

ARETACIJE ANARHISTOV V TRSTU.

V Trstu so aretirali v raznih lokalih 11 oseb, ki so nosile prepovedano orožje. V kavarni »Verdi«, kjer se zbirajo anarhisti, so zaprli 20 oseb, 17 so jih izročili deželnemu sodišču. Med njimi je bilo več anarhistov, ki so pobegnili v Trst iz Jakina in iz Romagne. Zaplenili so veliko anarhističnih spisov.

ITALIJANSKI REZERVNIKI

so bili pozvani pod orožje, ker nameravajo železničarji stavkati, če bi obsojene razgrajče povodom zadnjih nemirov res zaprli.

VSTAJA V ULSTRU.

Ulstrčani so prevrnili v soboto neki vlak, v katerem se je vozilo v Londonu zaplenjeno orožje in municija. Orožje so vstali v avtomobilih odpeljali.

VSTAJA V MEHIKI.

Vstasi so napadli San Pablo, Xochimulco in druge predkraje mesta Mehike. Acapulco so Huertovi vojaki zapustili. Zasedel ga je general Figueras.

Primorske vesti.

p »Zarja« v Trstu. Za socialnodemokratsko »Zarjo«, ki prične v najkrajšem času v Trstu izhajati kot dnevnik, je podpisanih baže 10.000 kron — v menicah.

p Junak Gurschner v Trstu. Znani dunajski kipar Gurschner, ki je nabiral na Dunaju prostovoljce za Albanijo, se je včeraj zvečer odpeljal s parnikom »Baron Bruck« v Drač. — V kratkem odpotuje preko Trsta v Albanijo več nemških prostovoljcev, ki slede k parju Gurschnerju.

p Cvet tržaške mladine. V nedeljo ponoči je sedem mladih malopridnežev napadlo čevljarja M. Mikuža, ko se je vračal iz gostilne domov. Iztrgali so mu zlato, 150 K vredno uro. O malopridnežih ni nobenega sledu.

p Goeben v Pulju. V puljsko vojno luko je priplula velika nemška križarica »Goeben«, katera bo ostala tu dlje časa radi nekih popravil. Ko je nemška križarica priplula v našo vojno luko, so se izmenjavili predpisani pozdravni strelji.

Zadnje vesti.

NEMŠKA KULTURA.

Celovec. K izgredom nemškonacionalne drhali se nam dodatno še poroča, da je bilo na zborovanju kakih 300 ljudi, meščanov skoro nič! Na zborovanju so govorniki pozivali na samopomoč. Fakinaža je to takoj razumela in šla pred Brejčevo pisarno demonstrirati. Pred hotelom »Trabesinger« so snežili ob obilni asistenci policije desko krščansko socialne zveze in jo razbili po joč »Die Wacht am Rhein«. Ob polnoči so se nemškonacionalni fakini razkropili.

PRESTOLONASLEDNIK KAREL FRANC JOŽEF.

Dunaj. Iz poučenih vojaških krogov poročajo, da bo prestolonaslednik Karel Franc Jožef imenovan v doglednem času za polkovnika in polkovnega imejtelja.

ITALIJANSKO VOHUNSTVO.

Šibenik. Tu so sodne oblasti zaradi vohunstva v prilog Italije aretirale vsega skup štiri osebe, italijanske podaniške. Vsi so tudi obdolženi žaljenja Nj. Veličanstva. Preiskava se razteza na vsa italijanska podjetja v Dalmaciji. V Almini sta bila aretirana dva uradnika — renjikota, zaposelna pri podjetju za izkoriščanje vodnih sil v Dalmaciji. — Glavni vodja te vohunske družbe je baže že na varnem. Z zelo važnimi dokumenti je pobegnil v Rim.

INTERVENCIJA?

Dunaj. Ne samo dunajska, ampak tudi berlinska, pariška in londonska borza čutijo posledice neke nervoznosti, ki se pojavlja v Evropi vsled napetosti med Avstrijo in Srbijo. Vest, da je Italija 120.000 mož mobilizirala, tudi ne vpliva ugodno. Gotovi krogi hočejo vedeti, da je Italija, ki se z ozirom na svoje težavne notranje-politične razmere in pa težkoče, ki jih ima v Libiji, boji vsakih mednarodnih komplikacij, posredovala v Belgradu in prijateljsko nasvetovala srbski vladi zmernost in treznost. V istem zmislu je baže interveniral na Dunaju nemški cesar, ker se tudi Nemčija boji evropske vojne.

MIR.

Belgrad. Avstroogrski poslanik Giesl je napram dopisniku »Neue Freie Presse« izjavil, da se je v Belgrad povrnil mir in da se ni ničesar več bati. Tudi v Zemun pobegli Avstrijci, oziroma Ogri so se v Belgrad vrnili.

POGREB RUSKEGA POSLANIKA HARTWIGA.

Belgrad. Ruska vlada je dovolila, da se Hartwig pokoplje v Belgradu. Belgrajska občina je dala na razpolago grobnico med grobišči ministra Milanovića in Teodorovića, sina kneza Mihajla.

Belgrad. Danes ob 9. uri dopoldne se je vršil ob ogromni udeležbi pogreb ruskega poslanika Hartwiga. Policija je ukrenila obširne varnostne odredbe za avstrijskega poslanika Giesla in avstroogrškega poslanstva. Od zgodnjih jutranjih ur so bile ceste in ulice polne občinstva, ki je pričakovalo pogrebne spreveda.

Belgrad. Pogreb ruskega poslanika Hartwiga se je izvršil, ne da bi se kaj zgodilo.

Belgrad. Pogrebu ruskega poslanika Hartwiga je prisostvovala vsa garnizija, prestolonaslednik Aleksander z vsem dvorom in ves diplomatski zbor. Demonstracije se niso vršile nobene.

NAPAD NA AVSTROGRŠKEGA POSLANIKA V BELGRADU.

Budimpešta. Tukajšnji listi poročajo, da je avstroogrski poslanik Giesl v nekem razgovoru izjavil, da mu je ministerski predsednik Pašić povedal, da se namerava nanj izvršiti atentat. Poleg tega je tudi izvedel policijski šef Vuković, da sta odpotovala v Belgrad dva Rusa z bombami iz Kragujevca.

PROTIANARHISTIČNA POSTAVA V SRBIJI.

Belgrad. V političnih krogih je razširjena vest, da bo vlada v prihodnjem zasedanju skupščine predložila načrt protianarhistične postave. Tozadevna dela se bodo pospešila vsled posredovanja peterburškega kabineta.

SRSKA VLADA PROTI MADŽARSKIM ČASNIKARJEM.

Belgrad. Srbska vlada je zapretila tukajšnjim dopisnikom madžarskih listov, da jih bo dala zapreti, ako bodo razširjali neresnične senzacije.

HUJSKAJOČA PISAVA.

Belgrad. »Politika« objavlja ob priliki 70letnice kralja Petra, da je pod njim Srbija postala »ponos celega jugoslovanstva«.

BELGRAJSKE HUJSKARIJE.

Belgrad. Nekateri tukajšnji listi ne trdijo samo, da je bil Hartwig pri Gieslu zastrupljen, ampak tudi, da je bil Hartwigu pri tej priliki ukraden važen dokument.

IZ ALBANIJE.

Drač. Vstasi so zavzeli Tieri.

VSTAJA V MEHIKI.

New-York. Vstasi v Mehiki so zavzeli Cristobal.

MINISTRSKI PREDSEDNIK TISZA NA DUNAJU.

Dunaj. Ogrski ministrski predsednik Tisza je dospel na Dunaj.

TRETJA DRŽAVNA RAZREDNA LOTERIJA.

Dunaj. Pri današnjem srečanju III. državne razredne loterije so po zadele po 10.000 K naslednje številke: 13.427, 5208, 71.607, 20.201, 47.962, 49.052, 55.492, 66.445, 95.264, 95.392, 107.593, 133.473.

138.327, 143.031, 147.125. Mnogo srečk je zadelo po 1000 K in manjše dobitke.

Z MEDICINSKE FAKULTETE NA DUNAJU.

Dunaj. Dekan medicinske fakultete je odredil, da se v bodočem jesenskem semestru ne sprejme več kot 400 medicincev na fakulteto.

FRANCOSKI BUDGET.

Pariz. V današnji seji je senat odobril državni proračun.

NAPAD NA ČUDODELNKA.

Peterburg. Ruskega preroka Rosputina je v vasi Pokrovskeje v Sibiriji napadla neka ženska in mu prizadela z bodalom dve rani. Rosputin je zdravil ljudi z molitvami. Na carskem dvoru je vest o tem napadu napravila zelo mučen vtis.

ZDRAVNIK USTRELIL NATAKARJA.

Trst. Na krovu ladje »Nadvojvoda Franc Ferdinand«, ki se nahaja v Hongkongu, je ladjin zdravnik dr. Bach ustrelil natakarka Cantillija. Zdravnik so prekrkali na drugo ladjo, ki plove proti Trstu.

UČENEC USTRELIL SVOJEGA PROFESORJA.

Tešin. V soboto zvečer je streljal bivši gojenec poljskega učiteljskega v Bobreku, Anton Kleis, na profesorja Andreja Hlawiczko, ko je šel iz šole v spremstvu veroučitelja. Zadel ga je v glavo. Kleis je nato streljal nase, a se je lahko ranil. Napadalec je bil šest let v zavodu, pred tedni pa je bil izključen, ker je zanemarjal pouk. Profesor Hlawiczka je težko ranjen. Napadalec Kleis je izpovedal, da je že dalje časa nameraval ustreliti profesorja. Zadnji čas se je udal pijači.

NESREČA V GORAH.

Inomeš. Trupla ponesrečenih petih turistov na Velikem Venedigerju so spravili v dolino. Štiri ponesrečenci so že agnoscirali. Ponesrečenci so turisti iz Dunajskega Novega mesta, in sicer: Alojzij Kratochwill, Marija Enzensdorfer, Eliza Schlezak in neki Mahnölfig. Na težavno gorsko turo so šli brez vodnikov. Zalotil jih je snežni vihar ter so v snegu zmrznili.

Gastein. Neki Ivan Moser se je ponesrečil v gorah pri nabiranju planink in se ubil.

PONESREČENA TURISTA.

Kufstein. Ponesrečena monakovska turista Denka in Regerja so našli mrtva v gorah.

SAMOUMOR VEČKRATNEGA MILJONARJA.

New-York. Večkratni milijonar Sloale je skočil v reko Hudson vsled neozdravljive bolezni in utonil.

ZRAKOPLOVNA NESREČA.

Odesa. Štabni kapitan Firsov se je ponesrečil, ko se je dvignil z enim pasazirjem v letalnem stroju v zrak. Kapitan in pasazir sta se ubila.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 14. julija 1914.

Pšenica za oktober 1914	12.97
Pšenica za april 1915.	13.08
Rž za oktober	9.37
Oves za oktober	7.67
Koruza za julij 1914	7.27
Koruza za avgust 1914	7.41
Koruza za maj 1915	7.15

Velika internacionalna kolesarska dirka

48 dirkačev. Okolu Gradca 85 km

Fran Ogrin

na **GORČEVEM**
ADLER-KOLESU
PRVI.

ZALOGA

vseh vrst belega, bombaža-
stega, pristno platnenega,
perilnega blaga v vseh ka-
kovostih in širokosti.

Modni bombažasti in plat-
neni žepni robci itd.

Modna manufakturna trgovina ::

Janko Češnik

Stritarjeva ulica.

LJUBLJANA.

Lingarjeva ulica.

ZALOGA

raznourstnih preprog in te-
kalnikov, pliša, tapestri-
jute, Smolejev kokos I. dr.
Zastori: čipkasti, beli, krem,
platneno gobelin v vseh
modnih barvah.

Novosti.

Garniture.

**Prodaja radi prošle sezone svojo zaostalo zalogo modnega blaga za dame
in gospode po zelo znatno nižani ceni. Postrežba strogo solidna.**

Dolžan: **Knjiga uradnih vlog.**
Obrazci političnih, vojaških, davčnih,
finančnih, sodnih in vseh drugih vlog
za vsakdanje potrebe. Cena 3 K, vez. 4 K,
po pošti 20 h več. — Ta knjiga je za po-
sestnika, trgovca in zasebnika največ-
jega praktičnega pomena. Na podlagi
iste namreč vsak sam lahko napravi
pravilno vlogo na katerikoli oblast. Z
enkratnim malenkostnim izdatkom za
to knjigo si bo vsak mnogo prihranil.

Kotoliška Bukvarna v Ljubljani.

Šolska izvestja.

— **Izvestje c. kr. državne realke v
Idriji** prinaša razpravo dr. S. Beuka
»Mimikrija in podobni pojavi« ter B.
Baeblerja »Metereološka opazovanja
v Idriji«. Dijakov je bilo v zavodu
koncem šolskega leta 150 in sicer iz
Idrije 67, iz idrijskega okraja 18, iz
Kranjske 40, iz Primorske 19, iz Šta-
jerske 2 iz Češke 2, iz Rumunske 1 in iz
Dalmacije 1. Po bivališču staršev jih je
bilo iz Idrije 80, od drugod 70. Za vstop
v višji razred jih je bilo sposobnih z
odličnim uspehom 3, z dobrim uspe-
hom 101, vobče sposobnih 5, nesposob-
nih 24, ponavljalni izpit jih ima 16 do-
datni izpit 1. Poučevalo je na zavodu
17 učnih moči.

Ij Na mestnem dekliškem liceju se
je končala matura 10. t. m., in sicer ta-
ko-le: Bajt Ser. (skoraj z odliko), Bren-
čič Marica (z odl.), Cepuder, Crobath
(skoraj z odl.), Debelak Jos. (z odl.),
Drganc J., Felicijan, Grošelj, Groznik (z
odliko), Horvat Olga (z odl.), Hribar
Vida (skoraj z odl.), Jagodič, Jerman,
Fermol Z., Klobučar Slava, Klovat Ste-
fani (skoraj z odl.), Kokalj Kristi-
na, Kriseh Cirila (z odl.), Ločnik, Lužar
(skoraj z odl.), Mally Vera, Mayer (z odl.),
Meglič, Meršol Zora (z odl.), Mis,
Modrijan Elizabeta, Novak K. (z odl.),
Oražem, Pirc, Sever, Seunig, Splichal
Judita, Šarcelj M. Škerle Ant. (z odl.),
Šušteršič S., Švigelj H., Urbas, Uršič P.,
Vedernjak Fl., Zakotnik Slava, Zamida
Marija (z odl.). Od 45 gojenk jih je
maturiralo 41, 2 imata maturo sep-
tembra.

Ij VII. izvestje cesarja Franca Jo-
žefa I. mestnega dekliškega liceja v
Ljubljani za šolsko leto 1913/14. pri-
občuje spis dr. Rudolfa Molèta »O
ženskih poklicih«. Učnih moči je bilo
na zavodu 21, za neobvezne predmete
5, za trgovski tečaj 5. Rednih gojenk je
bilo koncem šolskega leta 314, izrednih
gojenk pa 15 in sicer iz Ljubljane 136,
iz Kranjske 125, iz Štajerske 39, iz Pri-
morske 14, iz Koroške 3, iz Tirolske 1,

iz Zgornje Avstrije 2, iz Češke 1, iz Hr-
vaške 5, iz Bosne 2, iz Amerike 1. Slo-
venk je bilo 324, Hrvatica 1 in Čehinje
4. Po bivališču staršev jih je bilo iz
Ljubljane 198 od drugod 131. Za vstop
v naslednji višji razred odlično sposo-
bnih 69, sposobnih 222, v obče sposobnih
7, ponavljalna izkušnja se je dovolila
9, brez razredbe sta 2, izrednih gojenk
je 15. — Na petrazredni ljudski šoli
»Mladike« je poučevalo šest učiteljskih
moči, verouk pa licejski profesor Janko
Mlakar. Učenk je bilo koncem leta 193.

Ij C. kr. obrtna šola v Ljubljani.
Iz izvestja c. kr. obrtne šole je razvid-
no, da je na tem zavodu poučevalo v
preteklem šolskem letu 19 učiteljev, 6
učiteljic, 4 delovodje, 9 pomožnih uč-
teljev. Učencev je bilo: rednih 329
(ženskih 83), izrednih 20 (ženskih 9).
Učni uspeh je bil pri 212 učencih (žen-
skih 77) dovoljen, pri 9 učencih (žen-
skih 6) nepovoljen. Ponavljalni izpit je
dovoljen 4, neizprašani sta 2 učenki,
odhodno izpričevalo jih je dobilo 79
(ženskih 32). Po narodnosti je bilo 377
Slovencev, 20 Nemcev, 8 Hrvatov, 6
Čehov in 4 Italijani.

V najem se vzame v mestu ali v
kakem prometnem kraju na deželi

**trgovina z mešanim blagom
ali lokal za isto**

za takoj ali za pozneje. Imetniki
omenjenega, naj blagovolijo poslati
ponudbe, oziroma naslove pod
»Triglav 500« na upravo tega lista.

Začetniki!

Grško, latinsko, francosko, angleško, nemško, ita-
lijansko po zelo nizki ceni! — Marija Stanič,
Knafljeva ulica 4. I.

Brezplačno

naučim vsakega fotografovati,
kdor kupi pri meni (2066)

fotografični aparat.

Foto-
manufaktura
in drogerija

„ADRIJA“zaloga fotografičnih
aparatov in potrebščin

LJUBLJANA

Selenburgova ul. 5.

Rimske toplice

v Trzinu (Montalcene).

1665

Sezona od 1. junija do konca septembra.

Na novo prirejene in povečane vroče brome in
klornatrijske toplice. Jednako topla 38° do
40° in naravne glinske kopelji. Analizirane od dvor-
nega svetnika profesorja dr. E. Ludwiga ter od
njega in najslavnejših zdravnikov Dunaja, Praga,
Gradca in Trsta najtopleje priporočene proti bolezni
ischias, kroničnemu in hudemu revmatizmu v sklepih
in mišicah, živčnim boleznim vsake vrste, ter kož-
nim in ženskim boleznim. — Pojasnila daje rade-
voljno

UPRAVA.

Če se mirno preudari, se mora priti do izpoznavanja, da so

mešanice pražene kave

Karola Planinška

po aromi in izdatnosti najboljšje.

Dobivajo se v pražarni,

vogl Dunajska cesta - Sodna ulica in v špecerijski
trgovini Dunajska cesta šte. 6.

1129

Najboljši nakup vsakovrstnih modernih in trpežnih

čevljev

je v zalogi lastne tovarne

PETER KOZINA & K. LJUBLJANA NA BREGU.

Cene za gospode K 14—, 17—, 20—
" " dame " 12—, 15—, 18—
" " dečke ^{36/39} " 10—, 12—
" " otroke St. 22-25 26-28 29-31 32-35
" " " " " K 5— 6— 7— 8—

Specialna vrsta za moške in ženske samo K 10—

Garantirana kakovost po teh cenah. Cenejše vrste od kron 1'50 naprej.

710

„BALKAN“trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba
podružnica LJUBLJANA

Dunajska cesta 33 (Centrala: TRST) Telefon št. 100

Zmerne cene.

Naročila sprejema tudi blagovni oddelek Jadranske banke.

Točna postrežba.